

#43

prijs 1,50 euro | jaar 54 | januari-februari 2010

BELGIE-BELGIQUE

P.B. 1/9352

AFGIFTEBUREAU

BRUSSEL 7

JAN-FEB 2010

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

**OPEL-ANTWERPEN, INBEV...
RECHT OP WERK!
VERBOD OP AFDANKINGEN!
500.000 NIEUWE JOBS!**

3 edito door *Ataulfo Riera*

België

- 4 **InBev** door *Denis Horman*
- 6 **Werk: korter, minder, meer** door *Guy Van Sinoy*
- 7 **Onze gezondheid is meer waard dan hun winst**
door *Guy Van Sinoy*
- 8 **De zaak Aquiris** door *Mauro Gasparini*
- 9 **De KB Lux = fraude** door *Jan Willems*
- 10 **Werknemers van Bayer onder druk** door *Jef Van Der Elst*
- 11 **Postbodes tegen hamburgerjobs**
door *Serge Alvarez et Louis Verheyden*
- 12 **Mechelen gaat abortuscentrum oprichten**
door *Bruno De Wit*
- 13 **NSV erkend** door *Gertjan Desmet*

eco-logisch

- 14 **Kopenhagen** door *Daniël Tamuro*
- 16 **Kopenhagen: Reisverslag** door *Sandra Invernizzi*
- 17 **Van Hopenhagen naar Jokenhagen**

internationaal

- 18 **Italië: racisme met regeringszegen** door *Freddy De Pauw*
- 20 **Haïti: kwijschelding schuldenlast**
door *Eric Toussaint en Sophie Perchellet*
- 21 **Haïti: slachtoffer neo-koloniale politiek** door *SAP*
- 22 **Venezuela: vakbond UNT** door *Sébastien Brulez (Caracas)*
- 23 **Bolivia: Morales herverkozen** door *Benjamin Dangl*
- 24 **Blackwater in Irak** door *Jan Willems*
- 25 **Obama's Afghanistan-beleid** door *Marijke Colle*
- 26 **Internationaal Instituut voor Research en Vorming**
door *Marijke Colle*
- 27 **Een Vijfde Internationale?** door *François Sabado*

geschiedenis

- 28 **Het einde van Belgisch Kongo** door *Jan Willems*
- 30 **Eerbetoon aan Daniël Bensaid**
- 30 **Paul Verbraekenlezing**

uitgelezen

- 31 **Gebroken vitrines** door *Christophe Callewaert*

cover: *InBev* / photo: *Denis Horman*

back cover: *Daniel Bensaid in Lisbon*
12 april 2008 / photo: *Florence Allègre*
cut-up: *Little Shiva*

Werkten mee aan dit nummer:

Ataulfo Riera, Bruno De Wit, Chris Den Hond, Christophe Callewaert, Daniel Tanuro, Denis Horman, Eric Toussaint, Farooq Tariq, François Sabado, Freddy De Pauw, Georges Dobbeleer, Gertjan Desmet, Guy Van Sinoy, Jan Willems, Jef Van Der Elst, Jurgen De Wit, Little Shiva, Louis Verheyden, Marijke Colle, Mauro Gasparini, Michèle Marteaux, Pauline, Sandra Invernizzi, Sebastien Brulez, Serge Alvarez, Sophie Perchellet, Stéphanie Staësse, Thierry Pierret, Thierry Tillier, Thomas Weyts.

Rood is het tijdschrift van de SAP, Socialistische Arbeiderspartij, Belgische afdeling van de Vierde Internationale.

Contactadres: *Plantinstraat 20*
1070 Brussel

Abonnement: *1,5€ per numero,*
8€ voor 6 nummers (per jaar)

Gelieve te storten
op het rek.nummer 001-0728451-57
van de Vorming Leon Lesoil

Rood wordt uitgegeven
door de Vorming Leon Lesoil
v.u. A.Riera
Plantinstraat 20, 1070 Brussel

Recht op werk!

Dreigend sociaal bloedbad bij Opel-Antwerpen, overwinning bij InBev.

door Ataulfo Riera

Na maanden onzekerheid weten de arbeiders van Opel-Antwerpen eindelijk wat hen te wachten staat. Ondanks de 3,4 miljoen winst bij Opel-België besliste GM op donderdag 21 januari om de Antwerpse vestiging te sluiten en over te gaan tot het collectief ontslag van 2673 arbeiders en bedienden. Bij de verschillende onderaannemingen zijn nog eens dik 10.000 banen in gevaar.

Een nieuwe sociale ramp dreigt op een moment dat bijna 74.000 jobs verdwenen in België in 2009 en er nog eens meer dan 60.000 dreigen te worden geschrapt in 2010. Tienduizenden families komen op zwart zaad te zitten...

Na Renault-Vilvoorde in 1998, Ford-Genk in 2004 en VW-Vorst in 2006, kent de automobielsector, die met een permanente overproductiecrisis kampt, opnieuw massaal jobverlies. En niemand maakt ons blaaskes wijs: de werknemers in de sector betalen de rekening voor economische keuzes en een crisis van het kapitalisme waar ze geen enkele verantwoordelijkheid voor dragen. Ze worden als slachtvee opgeofferd door een multinational die enkel let op de winstcijfers en de aandelenkoersen.

Dezelfde dag dat de arbeiders bij Opel-Antwerpen beslisten de wagens te blokkeren op het bedrijfsterrein, behaalden de arbeiders bij InBev een serieuze overwinning. Het herstructureringsplan dat ondermeer voorzag in het afschaffen van 300 banen, wordt "opgeschort". Het gevolg van een voorbeeldig gevoerd gevecht: een sterke solidariteit tussen de verschillende zetels, ook internationaal, grote steun bij de publieke opinie, een hecht gemeenschappelijk front tussen ACV en ABVV en tussen de arbeiders en bedienden. En rond een duidelijk ordewoord: geen enkele afdanking! Natuurlijk blijft waakzaamheid geboden om dit dikverdiend succes om te zetten in een totale en duurzame overwinning.

Verzet tegen ontslagen: nationale SAP-campagne

Deze twee gebeurtenissen tonen nogmaals aan dat de regen van ontslagen en herstructurerings niet onvermijdelijk zijn. Maar verzet is noodzakelijk en mogelijk! Het is vooral hoog tijd voor een nationale mobilisatie voor werk, in gemeenschappelijk vakbondsfront. Het kan niet langer dat de werknemers bedrijf per bedrijf de strijd moeten aangaan.

Het is onaanvaardbaar dat het leven van de werkende bevolking afhangt van de beurskoersen en de goede of slechte wil van een handvol grote aandeelhouders en patroons. De almacht van het kapitaal moet dringend gebroken worden om het recht op een stabiele, kwaliteitsvolle en goedbetaalde job voor iedereen af te dwingen, als een heus "sociaal mensenrecht". Daarom lanceert de SAP vandaag een nationale campagne voor het recht op werk, een algemeen verbod op afdankingen en het creëren van 500.000 banen, door het geld te halen waar het zit: bij de banken en bedrijven! Met deze campagne willen we een reeks zeer concrete maatregelen verdedigen die een kwaliteitsvolle job voor iedereen zou kunnen garanderen.

Om deze maatregelen af te dwingen zal een gezamenlijke, globale strijd noodzakelijk zijn. De kapitalistische crisis zorgde ervoor dat massa's mensen beginnen in te zien dat het systeem zelf onrechtvaardig is. Maar van daar naar het bewustzijn dat het best efficiënt kan bevochten worden, en zelfs vervangen kan worden door een andere samenleving, is nog een hele stap.

Verzetten doe je samen!

Hier en daar hebben werkmensen getoond dat ze bereid zijn om zich met moed en volharding te verzetten: bij Bridgestone, IAC, Tecteo, Inbev,... Maar we moeten dikwijls de strijd met de rug tegen de muur voeren, geïsoleerd, bedrijf per bedrijf. De broodnodige steun vanuit de vakbonden buiten het bedrijf blijft dikwijls ondermaats. Bovendien willen de regeringen en de traditionele partijen die het systeem verdedigen natuurlijk niet weten van maatregelen die hen op hun verantwoordelijkheden wijzen en ingrijpen in de patronale almacht.

Maar uiteindelijk is het een kwestie van krachtsverhoudingen! Het merendeel van de rechten die de werkende bevolking heeft afgedwongen werd door brede, collectieve actie verworven. De inzet vandaag is het verspreide verzet tegen de crisis en haar gevolgen te bundelen tot een globale beweging, in gemeenschappelijk vakbondsfront. Een beweging met een offensief actieplan en concrete én radicale eisen. Dat is een noodzakelijke voorwaarde om het tij te doen keren. Recht op werk! Laat de kapitalisten hun eigen crisis betalen! ■

AB InBev België

"We hebben een gevecht gewonnen, maar nog niet de oorlog"

door Denis Horman

Op 7 januari kondigt de multinationale onderneming AB InBev aan 300 jobs te schrappen over het geheel van haar bedrijven in België (Leuven, Jupille, Hoegaarden) en zowat 800 jobs in heel Europa. De arbeiders en bedienden besluiten daarop de fabriekspoorten te blokkeren en verbinderen zo dat de vrachtwagens in en uit kunnen rijden. Op 22 januari, na twee weken blokkade, aanvaardt de directie van InBev de ontslagprocedure stop te zetten in het kader van de wet Renault. Daarmee zijn voorlopig 300 jobs gered. Een terugblik.

Neen aan de ontslagen: een kwestie van rechtvaardigheid!

Vanaf het moment dat de ontslagen vallen

en het herstructureringsplan bekend wordt, zetten de werkmensen van AB InBev en de vakbondsorganisaties de rode krijtlijnen uit van hun gevecht: geen afdankingen, neen aan het herstructureringsplan op de rug van de werkmensen. Die houding versterkt de syndicale eenheid tussen de verschillende vestigingen van InBev, leidt tot sympathie bij de bevolking en tot een malaise bij de politieke "klasse".

De strategie van de werkmensen en hun vakbonden heeft vruchten afgeworpen. In Jupille, Leuven en Hoegaarden werden de vrachtwagens met bier dag en nacht geblokkeerd door de vakbondsmilitanten. Binnen het bedrijf werd het werk verdergezet, maar op een laag tempo. De werkmensen van de drie vestigingen hebben de plaatselijke bevolking gesensibiliseerd. In verschillende

Europese vestigingen (Luxemburg, Nederland, Duitsland) weigerden de werkmensen de productie te verhogen in solidariteit met hun Belgische collega's. In Leuven en Jupille is de bedrijfsleiding naar het gerecht gestapt om ze de blokkade proberen op te heffen.

Op 21 januari aanvaardde de bedrijfsleiding van InBev België tijdens een tweede verzoeningsvergadering het arrest van de procedure Renault inzake collectieve ontslagen. Ze verbond zich ertoe de lonen uit te betalen van 20 en 21 januari, wat ze aanvankelijk geweigerd had.

"We zetten de tellers op nul", verklaarde een vakbondsverantwoordelijke. "We hebben ze op hun knieën gekregen", zei een andere.

Waakzaamheid is geboden

De arbeiders en bedienden toonden zich tijdens de algemene vergaderingen in Jupille en Leuven wantrouwig, maar vastberaden. Waakzaamheid is geboden. Het herstructureringsplan van de directie is niet geschrappt, luidde het. Inderdaad, de conclusies van de verzoeningsvergadering gehouden op 21 januari zijn duidelijk: "Het industrieel plan dat de toekomst van InBev België bepaalt in al haar vestigingen moet het voorwerp uitmaken van een constructieve sociale dialoog dat een oplossing moet bieden aan de gestelde problemen", staat te lezen in het akkoord.

Salamipolitiek?

De vrees is gegrond. De bedrijfsleiding gaat ongetwijfeld lessen trekken uit de gevoerde strategie van de arbeiders en bedienden: geen massaal collectief ontslag meer, maar sector per sector in een poging om de werkmensen te verdelen. Als dat gebeurt is de inzet de vakbondseenheid intact te houden: eenheid tussen arbeiders, bedienden en kaders; eenheid ACV-ABVV, eenheid Walloon-Vlaanderen.

De vakbondsdelegees en –permanenten tonen geen voorbarig triomfalisme: "We moeten niet naïef zijn, ze gaan snel met

iets anders op de proppen komen. Laat ons waakzaam blijven. Als morgen de bedrijfsleiding één enkele arbeider of bediende ontslaat, moet de solidariteit onmiddellijk getoond worden."

Een politieke beslissing nemen: cadeaus terugbetalen!

"Wat gaan jullie politici doen om te vermijden dat er nog ontslagen vallen en herstructureringsplannen in ondernemingen die winst maken en gaan lopen met belastingvoordelen, subsidies, steun van de overheid, zogenaamd om werk te creëren?" Die vraag komt stelselmatig terug in het conflict van AB InBev.

Het gaat trouwens heel goed met de multinational Anheuser-Busch-InBev: steeds hogere winstcijfers (1,546 miljard € in de eerste 9 maanden van 2009); zeer royale dividenden voor haar aandeelhouders (meer dan 900 miljoen € beloofd voor 2010!), een verhoging van de salarissen en bonussen voor de directieleden van 92% in 2009...! Zonder de cadeaus van de regering aan InBev België te vergeten: een stevige belastingvermindering (minder dan 3%) via de notionele interest, een vermindering van de patronale bijdragen aan de sociale zekerheid, enz.

De vakbonden vragen een moratorium op de staatsteun die InBev en andere bedrijven die willen afdanken, ontvangen (door de notionele interest, het verlagen van de patronale lasten, enz.). Dat is het absolute minimum. We moeten eisen dat de regering die cadeaus gaf aan InBev met het geld van de gemeenschap, de multinational verplicht het herstructureringsplan en de ontslagen in te trekken, zoniet moet alle steun terugbetaald worden.

Een verbod op afdankingen, het kan!

De SAP voert een nationale campagne voor een algemeen verbod op afdankingen in de bedrijven, en niet enkel in degene waar winst wordt gemaakt. Door het oprichten van een solidariteitsfonds, gefinancierd door het geheel van de bedrijven kan dit mogelijk gemaakt worden. Zulk solidariteitsfonds kan gespijsd worden met een deel van de superwinsten van de grote bedrijven en zo ook helpen om jobs te redden in bedrijven die het echt moeilijk hebben door de crisis. Natuurlijk is daarvoor controle nodig van de werkende bevolking en onze vakbonden op de reële situatie van het bedrijf! ■

Een greep uit enkele gesprekken die we hadden tijdens het conflict met vakbondsdelegaties en permanenten:

Luk Gysemberg (vakbondssecretaris ACV in Leuven):

"De actie was gericht op het vrachtvervoer, er kwam niets binnen en er ging ook niets buiten. Zo werd de druk op de werkgever opgevoerd. Wij wisten trouwens dat InBev zich aan het voorbereiden was op dit conflict en van in december flink aan het produceren en stockeren was. Men is het beu dat de directie de mensen altijd weer een rad voor de ogen draait. Dat is de reden waarom de mensen hier spontaan in actie zijn getreden. In november hebben we hier een vergadering gehad naar aanleiding van de verkoop van elf brouwerijen in Oost-Europa. Het bedrijf had centen nodig om de schulden die gemaakt werden bij de aankoop van Anheuser-Busch te vereffenen. Toen heeft de directie ons formeel bevestigd dat er geen herstructurering meer zat aan te komen. Slaap op jullie beide oren, luidde de boodschap. In december hebben we dan opnieuw een overleg gehad met de directie, op haar uitnodiging. En nogmaals stelden we de vraag of de geruchten over een nakende herstructurering klopten. Weeral verzekerde de directie ons dat er niets in de pipeline zat. In januari werden 299 ontslagen aangekondigd. Wij kunnen van de directie zelfs geen werkzekerheid krijgen voor zes maanden. Eigenlijk gaat het hier enkel maar om kosten besparen en winsten maximaliseren. Je hoort wel eens zeggen dat elk bedrijf draait om de drie P's: "People, Profit, Planet". Bij InBev zit die verhouding dan toch wel erg scheef. De P van People komt hier op de laatste plaats."

Denis Gobert, permanente ACV/LBC industrie:

"De groep InBev profiteert van de huidige crisis om de werkmensen nog meer uit te persen als citroenen en ze weg te smijten als een kleenex. Deze keer hebben we gezegd: Stop! We staan op een keerpunt op syndicaal vlak. We moeten veranderen van syndicale strategie en niet meer afwachten als geslagen honden. We hebben vastberaden gezegd: neen aan dit herstructureringsplan van de multinationale onderneming. We kunnen niet aanvaarden dat de werkmensen de prijs betalen van de grillen van aandeelhouders die een rendement hebben gehaald van 16%!"

Didier Tilman, delegatie SETCa in Jupille:

"We staan in contact met delegaties van andere Europese vestigingen van de multinationale onderneming. Zij hebben eveneens te maken met een herstructureringsplan en met ontslagen. Wij hebben onderling een afspraak gemaakt: er is geen sprake van de productie te verhogen in één of andere vestiging als antwoord op een blokkade van vrachtwagens. De bedrijfsleiding had dat reeds gevraagd aan de werkmensen in Diekirch in Luxemburg omdat ze problemen begon te hebben met de bierbevoorrading. De werkmensen hebben dat geweigerd."

Georges Requena, arbeidersdelegatie ABVV in Jupille:

"De publieke opinie staat aan onze kant en is goed geïnformeerd. InBev haalt veel profijt uit alle cadeaus van de overheid om ons te ontslaan en om nog meer winst te maken. Er zijn politici die in woorden onze actie steunen, maar wat wij nodig hebben zijn daden: de bedrijven die ons systeem uitzuigen als vampieren moeten gestraft worden."

Korter, minder, meer!

Minder werken door iedereen, meer werk voor iedereen

Als het over de tewerkstelling gaat, staan alle knipperlichten op rood. Volgens de Nationale Bank gingen in 2009 74.000 banen verloren. Dit jaar zouden nog eens 64.000 extra jobs verdwijnen.⁽¹⁾ Rekening houdend met de toename van de beroepsbevolking zou het aantal volledig uitkeringsgerechtigde werklozen met 168.000 "eenheden" stijgen de komende twee jaar (van eind 2008 tot eind 2010).

❖ door Guy Van Simoy

De automobiel- en metaalsector ligt op apegapen....

Al vele maanden hangt een zwaard van Damokles boven de hoofden van de 2699 arbeiders en bedienden van Opel Antwerpen. In de zware metaalindustrie wordt de productie zwaar getroffen door de crisis in de bouw en de automobielsector. Volgens het studiebureau Steel Business Briefing⁽²⁾ staan de hoogovens van Arcelor Mittal in Luik en van Carsid in Charleroi, die liggen al sinds november 2008 stil, op een lijst van twaalf productie-eenheden die waarschijnlijk nooit zullen worden heropgestart als de huidige economische toestand blijft duren. Stel je het lot van de Waalse staalindustrie maar voor...

Het regent sluitingen en ontslagen

Overall leiden afdankingen tot een zware inkrimping van het aantal personeelsleden: 263 mensen weg bij Inbev (voorlopig tegengehouden), 558 bij Janssen Pharmaceutica, 203 bij AGC, 65 bij Touring, 106 bij MasterCard, 445 bij Dexia en binnenkort 750 bij Fortis. Je hebt amper de aankondiging van een faillissement in de

ochtendkrant gelezen, of het TV-journaal meldt een andere sluiting. En wie heeft er gehoord van al die kleine bedrijven die de boeken toedoen: Norma Belgium, Unilin of Permec-Mustad (allemaal in Moeskroen), Wema in Zedelgem, Sanofi-Aventis in Boortmeerbeek of Cogebi in Lot?

Dolle pret met Milquet! (patronaal spreekwoord)

En wat doet de regering? Aan de ene kant blokkeert ze de aanwervingen bij de openbare diensten door geen ambtenaren meer te vervangen die op pensioen vertrekken. Aan de andere kant is heel creatief in het bedenken van weer eens nieuwe cadeaus aan het patronaat.

Zo voerde federaal Minister van Arbeid Joëlle Milquet in december een premie van 1100€ in voor elke werkgever die een jongere aanwerft van minder dan 26 jaar, werkloos sinds minstens zes maanden en met een maximaal diploma van het secundair onderwijs. Opgelet: De patroon krijgt deze premie elke maand, twee jaar lang, zonder verplichting een contract van onbepaalde duur af te sluiten! En als het gaat om een jongere onder de negentien, krijgt hij er als bijkomende bonus nog eens de vrijstelling van de patronale bijdragen gedurende twee jaren bovenop! Momenteel zijn deze maatregelen slechts van kracht voor 2010 en 2011. Maar als de maatregelen worden verlengd (de crisis zal ongetwijfeld tegen 2011 nog niet voorbij zijn), kan de werkgever dan herbeginnen met een andere jongere? "Dolle pret met Milquet!", zeggen ze in de kantoren van VBO en Unizo.

Aanvankelijk zou de voorziene premie 1.000€ per maand bedragen. Maar vermits Vlaams Minister van Arbeid Philippe Muyters (NVA) met een belangenconflict dreigde omdat de maatregel van Milquet niet beantwoordde aan het profiel van de jonge werklozen in Vlaanderen, kwam er een compromis uit de bus waarbij de maandelijkse premie met 100€ werd ver-

hoogd. Zo zie je weer: het communautair opbod dient vooral de patronale belangen.

Radicale maatregelen zijn nodig om jobs te redden!

Tussen 1970 en 2010, is het Bruto Nationaal Product vermenigvuldigd met 2,5, terwijl het totale aantal gepresteerde arbeidsuren gelijk is gebleven. In dezelfde periode is de actieve bevolking met 1.300.000 toegenomen terwijl het aantal arbeidsplassen maar met 650.000 eenheden is gestegen⁽³⁾. Het is doorheen arbeidsduurvermindering, vooral in de periode voor 1990, dat jobs werden gecreëerd, niet door de economische groei!

Enkel verregaande maatregelen laten ons toe aan de huidige massale werkloosheid te ontsnappen en iedereen een deftig betaalde, volwaardige baan te geven:

- Veralgemeende arbeidsduurvermindering zonder loonverlies, met verlaging van het arbeidsritme en met bijkomende aanwervingen;
- Verbod op afdankingen en het creëren van een solidariteitsfonds, gespijsd door de bedrijven, met als bedoeling om jobs te behouden in bedrijven in moeilijkheden;
- het creëren van vele jobs in de openbare sector, zoals het ecologisch renoveren en isoleren van woningen;
- Financiering van dit noodplan door een belasting op de winsten en de grote fortuinen.

We kunnen niet rekenen op het patronaat en haar regeringen om deze maatregelen te realiseren. Er zal massale en eengemaakte strijd nodig zijn van alle werkenden, van onze vakbonden, sociale organisaties en de politieke krachten links van Sp.a en Groen. ■

(1) *La Libre*, 8 december 2009

(2, 3) *L'Echo de la Bourse*, 6 januari 2010

Onze gezondheid is meer waard dan hun winst...

AZF, Eternit, Union Carbide. Drie grote industriële groepen die afgelopen periode opnieuw in de actualiteit kwamen. Ze herinneren ons er aan dat in de kapitalistische maatschappij werk en gezondheid dikwijls niet samengaan, omdat de winsthonger van de aandeelhouders weinig scrupules kent

♦ door Guy Van Sinoy

AZF Toulouse: geen vervolging van de verantwoordelijken

In september 2001 veroorzaakte een mengeling van ammoniumnitraat en chloor een verschrikkelijke ontploffing in de fabriek van AZF (Azotes Fertilisants) in Toulouse, een onderdeel van Grande Paroisse, op haar beurt een filiaal van Total. De ontploffing veroorzaakte de dood van 31 mensen en verwondde 20.000 anderen. Op 19 november 2009 kwam de strafrechtbank van Toulouse na een jarenlange rechtszaak eindelijk tot een uitspraak. De vroegere directeur van AZF, die werd vervolgd voor onvrijwillige doodslag ten gevolge van het niet nemen van de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen, en het bedrijf Grande Paroisse werden vrijgesproken omwille van "gerede twijfel bij het bepalen van hun schuld". De groep Total en haar toenmalige topman werden zelfs nooit vervolgd.

Deze uitspraak is een kaakslag voor al degenen die hun woning, hun leefomgeving, hun job en hun gezondheid, of zelfs hun leven, op enkele seconden vernield zagen door het niet respecteren van elementaire voorzorgsmaatregelen door de bedrijfsleiding van Grande Paroisse en Total. Het parket is in beroep gegaan tegen de uitspraak.

Het groot asbestproces in Turijn

Op 10 december ging in Turijn het groot asbestproces van start. Twee hoge bonzen van Eternit, de Belgische baron Louis de Cartier de Marchienne en de Zwitserse miljardair Stephan Schidheiny verschijnen er voor de rechtbank, beschuldigd van het veroorzaken van een "gezondheidsramp". Duizenden mensen stellen zich burgerlijke partij in deze rechtszaak.

Casale Monferrato, een stadje met 30.000 inwoners in Piemonte, wordt nog steeds bedekt met asbeststof. Meer dan 3000 mensen lijden er aan ziektes die het gevolg zijn van het inademen van asbest. Op een eeuw tijd werd 200 miljoen ton asbest verspreid over de planeet. Elk jaar maakt het giftige materiaal wereldwijd 100.000 dodelijke slachtoffers.

Al sinds begin jaren '80 zijn er processen rond asbest. De slachtoffers organiseerden zich om burgerrechtelijke schadevergoedingen te eisen. Maar ook al worden de schadelijke gevolgen van asbest al decennia lang erkend, toch moesten de slachtoffers dikwijls in het zand bijten. Eternit heeft duidelijk een lange arm.

Op het proces in Turijn hebben de slachtoffers zich voor het eerst georganiseerd om ook op strafrechtelijk gebied het gevecht aan te gaan. De beschuldigten riskeren tot 15 jaar gevangenisstraf. Er wordt hen verweten geen enkele preventiemaatregel te hebben genomen om de arbeiders van de vier Eternit-vestigingen te beschermen (installatie van afdoende ventileringssystemen, vormen van arbeidsorganisatie waarbij fysiek contact met asbest zoveel mogelijk werd vermeden, voldoende medisch toezicht, enz.).

De beschuldigten probeerden aan vervolging te ontsnappen door te bepleiten dat het gerechtshof van Turijn niet bevoegd is voor de zaak. De hoofdzetel van Eternit is weliswaar gevestigd in Turijn, maar de fouten zouden gebeurd zijn in de lokale bedrijfsvestigingen, die onder een ander rechtsgebied vallen.

Het is een argument dat wel meer wordt aangehaald door verantwoordelijken van multinationals.

In Turijn heeft de procureur het argument verworpen door te verwijzen naar een ganse reeks brieven en documenten die aantonen dat de richtlijnen met betrekking tot de lokale arbeidsorganisatie wel degelijk vanuit het moederbedrijf zelf kwamen. Momenteel is dit proces een echt "modelproces" op wereldvlak. In zekere zin is het het "anti-Bhopal".

Bhopal, 25 jaar na de ramp

Op 3 november 1984 werd Bhopal, een stad in het Noorden van Indië, getroffen door een verschrikkelijke ramp. Een gasontsnapping in de lokale fabriek van Union Carbide, waar extreem giftige pesticiden werden geproduceerd, veroorzaakte de dood van duizenden mensen: 4000 slachtoffers onmiddellijk na de ramp, nog vele duizenden in de jaren die er op volgden. Honderdduizenden mensen dragen er tot vandaag de gevolgen van. Ze kregen nauwelijks een schadevergoeding (500 dollars per persoon...).

Union Carbide werd in 2001 gekocht door Dow Chemical, een van de belangrijkste chemische bedrijven in de wereld. Terwijl normaal bij een overname een bedrijf alle rechten én verplichtingen overneemt van het overgenomen bedrijf, vindt Dow Chemical dat het geen enkele verplichting heeft tegenover de bevolking van Bhopal. Vijfentwintig jaar na de tragedie is de site van de vroegere fabriek van Union Carbide nog steeds niet gesaneerd.

De groep Dow Chemical is indertijd ook rijk geworden met de productie van Agent Orange, een giftig product waarmee het Amerikaanse leger tijdens de oorlog in Vietnam grote delen van het land verwoestte, en waarvan de gevolgen ook tot op de dag van vandaag doorwerken. Als er winst kan gemaakt worden, tellen mensenlevens niet. ■

De zaak Aquiris: laat ons water niet in handen van kapitalisten!

→ door Mauro Gasparini

Terwijl de top van Kopenhagen begon, werd België opgeschrikt door een milieucrisis: Aquiris, een filiaal van Veolia dat belast is met de zuivering van het afvalwater van Brussel-Noord, besliste hiermee te stoppen en veroorzaakte een enorme vervuiling van de Zenne, de Dijle, de Rupel en de Schelde. Eens te meer een bewijs dat de privé-belangen boven alles gaan.

Een kleine oprissing: in juni 2001 sleepte Aquiris, een filiaal van Veolia, een multinational die "leefmilieudiensten" levert, de openbare aanbesteding in de wacht voor de bouw en de uitbating van het zuiveringsstation voor het afvalwater

van Brussel-Noord. En dit tot 2028. De start van dit zuiveringsstation werd voorzien voor 2006 maar dat ging pas 16 maanden later door. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft zelfs niets ondernomen om de boete te vorderen van 12 miljoen euro waar zij recht op had, omwille van die verdrag-ing. Aquiris had begin dit jaar willen beginnen met een installatie om het gebruikte water te ontzanden, zonder vooraf een toelating te hebben gekregen van de Regio.

Bovendien had Aquiris eind 2009 569 van de 701 klachten, geformuleerd door de Brusselse Watermaatschappij in ver-

band met problemen met de bouw van het station, nog niet opgelost. Aquiris voerde op 8 december 2009 een krachtmeting met het Gewest: zij wendde voor dat het onmogelijk was om het zuiveringsstation correct te laten functioneren omwille van een "interne blokkering" van het zuiveringsstation door "een opeenhoping van steenpuin en zand". Aquiris zette éézijdig de werking stop van het noordelijk station tot 19 december, de datum waarop het terug is opgestart omdat hen een dwangsom van 300.000 euro's per dag boven het hoofd hing. Aquiris had het lef om deze heropstart voor te stellen als een positieve daad van hun kant!

Een communautair debat in troebele waters

Ten gevolge van de ernstige vervuiling van de Zenne, Dijle, Rupel en Schelde, die het leven in de rivier over tientallen kilometers zo goed als kapot heeft gemaakt, wordt het schandaal gecommunautariseerd in de regionale regeringen. De Vlaamse minister van leefmilieu, Joke Schauvliege (CD&V) beschuldigde haar Brusselse evenknie Evelyne Huytebroeck (Ecolo) ervan verantwoordelijk te zijn voor deze ramp en aan de kant te staan van Aquiris en de bevoegde Brusselse instanties.

Veolia kreeg voor deze zaak de hulp van het Amerikaanse bureau voor openbare relaties Hill & Knowlton. Dit bureau staat bekend voor het voeren van propaganda ten voordele van de tabaksindustrie, de diamantsector, de nucleaire sector, en ook voor...de eerste Golfoorlog. De Nederlandstalige woordvoerder van Hill & Knowlton, Peter Otten, is nu al gedeeltelijk gelukt in zijn missie: communautariseer het debat en leid de aandacht af zodat Aquiris niet teveel "besmeurd" wordt in de media.

Volgens Marc Laimé, medewerker van Le Monde Diplomatique, komt het probleem in feite voort uit het feit dat de multinational in Brussel voor de eerste keer op industriële schaal een nieuw

procédé heeft ontwikkeld om slib van zuiveringsstations te verwijderen: oxidatie via vochtige weg. Maar dit procédé is niet geschikt voor industrieel afval. Dit systeem is vroeger nooit uitgetest geweest behalve als prototype in Toulouse, maar zonder succes. Welnu, na een incident in een waterzuiveringsstation in de buurt van Milaan, waar ditzelfde procédé werd gebruikt, werd het procédé "oxidatie via vochtige weg" in Brussel Noord "uit voorzorg" al stopgezet. Veolia-Aquiris zou dus ernstige problemen hebben met de behandeling van het slib van Brussel Noord en moet elke dag vrachtwagens met slib naar Duitsland vervoeren, wat een meerkost met zich meebrengt van 450.000 euro's per maand.

Water is een gemeenschappelijk goed

Deze zaak is nog eens een typisch voorbeeld van de problematische samenwerking tussen privé-sector en de staat. De prijs voor de waterzuivering zal per jaar met 10% stijgen tussen 2010 en 2013 en de rioleringstaks zal stijgen tot 40% in 2010. Een Brussels huishouden van twee personen dat een gemiddeld waterverbruik heeft van 75 kubieke meter zal dus zijn factuur in 2 jaar zien stijgen met meer dan 50 euro's per jaar, wat neerkomt op 3 euro's per m₃.

De gevolgen? Na verloop van tijd lijdt dit tot verlies aan expertise en verlies van democratische controle door de gemeenschap. De prijs van het water, de bron van alle leven, zal automatisch stijgen want het is nu een koopwaar waarop winst moet gemaakt worden door ondernemingen om dividenden te kunnen uitkeren aan de aandeelhouders.

Water gaat niet enkel ingenieurs en bankiers aan. Water is een gemeenschappelijk goed, patrimonium van de mensheid. Haar omvorming in koopwaar, gepromoot door Veolia-Aquiris, Vivendi en andere zogenaamde "groene" multinationals, betekent een ecologische en sociale misdaad zowel in Brussel, Milaan als in Cochabamba. ■

De KB Lux-fraude:

De schuldigen van de "fiscale hold-up van de eeuw" witgewassen door de rechtbank!

door Jan Willems

Het proces omtrent de fiscale fraude door KB-Lux eindigde op 8 december met de stopzetting van vervolging tegen de fraudeurs, waaronder de baas van de bank Damien Wigny. De bewijzen werden door de Brusselse correctionele rechtbank als "onontvankelijk" beschouwd wegens "onregelmatigheden" tijdens het onderzoek. KB-Lux was een van de grootste fiscale fraude ooit die werd vervolgd door de Belgische justitie. Het onderzoek heeft aangetoond dat het Luxemburgse filiaal van KBC rijke klanten en ondernemingen heeft geholpen om begin jaren '90 meer dan 400 miljoen € naar Luxemburg te frauderen. Het heeft 13 jaar procedures voor rechtbanken gevegd om tot dit onthutsende resultaat te komen: de stopzetting van vervolging van de fraudeurs terwijl de onderzoekers werden vervolgd voor kleinere onregelmatigheden!

Kleine boete

Het moet gezegd dat er een verschil is tussen de fraudeurs en ambtenaren die echt hun werk willen maken van de strijd tegen fraude. De ambtenaren zijn onderbetaald t.o.v. advocaten en experts van fraudeurs. Hun departementen hebben niet de nodige middelen. Meer nog, zij die zich bezighouden met onderzoek naar fraude ontvingen bedreigingen en andere vormen van druk. Onderzoekrechtster Leys die het onderzoek naar KB-Lux leidde, was het slachtoffer van verschillende intimidaties (anonieme nachtelijke telefoons, doorgestoken banden, laster over zogenaamde geheime rekeningen in Zwitserland). En als dan de onderzoekers bij gebrek aan middelen enkele onregelmatigheden begaan, gooien de magistraten heel het onderzoek in de vuilbak. Dat terwijl niemand ontkent dat deze fraude wel degelijk heeft plaatsgevonden!

Zelfs als ambtenaren erin slagen een boete op te leggen aan fraudeurs, snellen ministers en hoge functionarissen deze schuldigen ter hulp. Zo legde in het midden van de jaren negentig de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) een boete op aan de KBC voor de fraude van haar Luxemburgse vestiging. Het bedrag voor deze fraude moest normaal zo'n 1000% bedragen van het afgeleide geld. Philippe Maystadt, de toenmalige minister van financiën (die voorzitter is geworden van de franstalige CD&V en momenteel voorzitter van de Europese Investeringsbank), heeft uiteindelijk het voorstel aanvaard van de KBC zelf: een boete van...40%! Te vergelijken met iemand die zijn treinticket niet betaalt en daarvoor een boete krijgt die lager ligt dan de prijs van het ticket zelf.

Fiscale fraude = het dubbele van het jaarlijkse staatsdeficit

Andere banken hebben eveneens gebruik gemaakt van de fraudemechanismen van KB-Lux in de loop van de jaren '80, wat hen heeft toegestaan om zo'n 360 miljoen € te frauderen. Op het einde van zijn onderzoek in 1996 schatte rechter Leys het totale bedrag van deze fiscale fraude rond de 90 miljard Belgische frank (zo'n 2,25 miljard euro). De miljarden die de KB-Lux en andere ondernemingen hebben onttrokken aan de openbare financiën, leidden er toe dat de werkmensen meer belastingen hebben moeten betalen om de financiële put van deze fraude gedeeltelijk te vullen. Het leidde er ook toe dat een misdadige besparingspolitiek is gevoerd (zoals onvoldoende onderhoud van wegen en andere publieke investeringen). De uitspraak van de correctionele rechtbank van Brussel zet het licht op groen voor de grote fraudeurs, banken, ondernemingen, multimiljonairs die alzo de staat verder kunnen bestelen.

Een economieprofessor van de VUB en van de Belgische Nationale Bank schatte in 2008 dat de gezamenlijke fiscale fraude meer dan 30 miljard euro kostte aan de openbare financiën. Dat is twee keer meer dan het jaarlijkse begrotingstekort van de staat! Als de fraudeurs zouden betalen, dan zouden we niet langer meer te maken hebben met besparingsmaatregelen en zou ook de werkloosheid kunnen dalen. Het onderwijs, de gezondheidszorg, het openbaar vervoer zou kunnen verbeterd worden en echte milieumaatregelen zouden kunnen genomen worden. Het geld van de fiscale fraude zou in feite kunnen volstaan om tienduizenden arbeidsplaatsen te scheppen in openbare diensten. Maar om de rijke fraudeurs effectief te laten betalen wat zij hebben gestolen, zal er een doortastende mobilisatie nodig zijn van al de werkmensen. Eigenlijk toont het proces tegen KB-Lux eens te meer aan dat we niet kunnen rekenen op het staatsapparaat en zijn burgerlijke wetten om de rijken te laten betalen! ■

De staat verdrukt, de wet is logen,

De rijkraad leeft zelfzuchtig voort;

Tot 't merg wordt d' arme uitgezogen

En zijn recht is een ijdel woord

Wij zijn 't moe naar ander wil te leven;

Broeders hoort hoe gelijkheid spreekt:

Geen recht, waar plicht is opgeheven,

Geen plicht, leert zij, waar recht ontbreekt.

(3e strofe van De Internationale)

Vertaling Bruno De Wit

Werknemers van Bayer onder druk

of hoe leven in het Beieren aan de Noordzee

❖ door Jef Van Der Elst

Het Duitse model

“Mitbestimmung” is een kernwoord dat mooi omschrijft hoe in het Duitse model bedrijfsleven, vakbonden en politiek samenwerken om de belangen van de Duitse economie in zijn geheel te stroomlijnen. Typisch hierin was de afspraak tussen politiek en bedrijfsleven om geen bedrijfssluitingen aan te kondigen voor de herverkiezing van Angela Merkel. Lagere belangen moeten wijken voor hogere belangen.

Beieren aan de Noordzee

Vaak wordt Vlaanderen het Beieren aan de Noordzee genoemd. Een mooie illustratie dat ook in dit gewest aan “Duitse” politiek gedaan wordt is het dossier van de Antwerpse vestiging van het Duitse bedrijf Bayer. Hoofddrolspelers hierin: de Antwerpse en de internationale directie van het bedrijf Bayer, de Vlaamse minister-president Kris Peeters (met een verleden in UNIZO, de Unie van Zelfstandige Ondernemers), de patroonsfederatie Essencia van de chemische sector. Gelukkig in een andere rol in dit verhaal de syndicale organisaties van de chemie.

Een nieuw sociaal economisch dossier

Policarbonaat is een grondstof voor verschillende toepassingen: CD-s en DVD-s, andere toepassingen in de basischemie ... Door een aantal marktgebonden redenen (wie koopt nu nog CD-s) en door een zelfgecreëerde overcapaciteit (zoals steeds door investeringen in de Aziatische groeiemarkten) ontstaat er mogelijk een probleem voor de productie in Europa. De internationale directie wil de vestingen van Antwerpen en Uerdingen tegen elkaar uitspelen om een neerwaartse spiraal te organiseren in de loons- en arbeidsvoorwaarden. His masters voice, de Antwerpse directie, wil scoren en stelt een rigorouse

besparingsplan op voor de Antwerpse vestiging.

Een combinatie van loonblokkering, langer werken en afdankingen.

De Antwerpse directie wil zonder normale onderhandelingen op zeer korte termijn iets forceren. Alle normale regels van het overleg worden omzeild en men gaat direct voor een verzoening. Dit is een procedure bij hoogdringendheid waar een ambtenaar wordt ingezet om een explosief dossier te ontminnen.

Een Europees intermezzo

In Antwerpen vindt een gesprek plaats tussen vertegenwoordigers van de Duitse en de Antwerpse vestiging. Er is helemaal geen hoogdringendheid en de cijfers van de Antwerpse directie worden echt in vraag gesteld. Er wordt een gemeenschappelijk pamflet opgesteld door de verschillende vakbonden. Beiden zeggen dat ze niet tegen elkaar uitgespeeld willen worden en voor beiden is een terugkeer naar een ander ploegensysteem (met zeven aaneensluitende werkdagen) onaanvaardbaar.

Een Antwerps intermezzo

De standpunten van de Antwerpse Bayer-directie, hierbij actief ondersteund door de patronale federatie voor de scheikunde Essencia zorgen voor verontwaardiging bij alle betrokken chemie- en petroleumbedrijven. Dit resulteert in een gemeenschappelijk standpunt van alle betrokken syndicale organisaties: men zal niet tolereren dat het patronaat zijn natte droom wil realiseren op de rug van de werknemers van Bayer en bij uitbreiding van alle bedrijven van de chemische en petrochemische sector.

Een mislukte verzoening

De poging van de directie van Bayer Antwerpen om met actieve steun van Essencia een

doorbraak te forceren mislukt. Ze komen terug met een protocol van niet-verzoening. Beiden terug naar af.

Kanzler Peeters in actie

Verschillende dagen voert minister-president Kris Peeters samen met Essencia actief campagne voor toegevingen van de werknemers en vakbonden van Bayer Antwerpen. Verschillende kranten steunen hem hierin. Meer en meer wordt het duidelijk dat hij eerder optreedt als vertegenwoordiger van Unizo dan als een Vlaamse politicus. Enkel de publieke steun van Rudy De Leeuw op de nationale actiedag van het ABVV brengt enig tegengewicht.

Hoog bezoek uit Duitsland

Er wordt een bezoek aangekondigd met Van Osselaer, lid van de Board of Management van BMS en verantwoordelijk voor arbeidsrelaties. De situatie wordt ontijdend en er wordt een planning opgemaakt voor echte gesprekken. Tegelijkertijd wordt duidelijk gemaakt dat er geen scenario is voor de sluiting van de Antwerpse vestiging.

Voorlopige conclusie

Door hun eigen sterkte, door steun van hun Europese collega's en van de vakbonden van de sector is een eerste aanval afgeslagen. Uit deze confrontatie komen de werknemers van Bayer zeker versterkt naar voor voor toekomstige confrontaties. ■

Postbodes in actie tegen hamburgerjobs

door Serge Alvarez + Louis Verheyden

Tijdens de onderhandelingen over de invoering bij De Post van een nieuw statuut, de "wijkpostbode", voorheen "postbezorger" genaamd, voerden de postbodes enkele maanden geleden een reeks radicale gevechten. Er braken spontane stakingen uit, vooral in het Luikse, Waals Brabant en Brussel, die begin oktober uitliepen in verschillende dagen algemene staking.

Al jaren voeren de postbodes actie tegen het personeelsgebrek, voor de gelijke behandeling van contractuelen en statutairen en voor het statutair maken van de contractuelen. De maat was vol met het invoeren van nog maar een nieuw nepstatuut. Het is duidelijk: de Postdirectie wil de syndicale slagkracht breken.

De vakbondsleidingen steunden weliswaar de acties, maar deden niets om hen te coördineren. De acties werden weinig gevolgd in Vlaanderen omdat zowel de ACOD als ACV-Transcom voor de plannen van de directie hadden gestemd. Er is een de facto communautaire splitsing van de vakbonden onder druk van de directie Thijs/Durez/Van Acker.

Vanwaar dit conflict?

Toen Johan Vande Lanotte (SP.a) het kapitaal van De Post, een autonoom overheidsbedrijf, openstelde voor privé-kapitaal, werden grote onderhandelingen opgestart tussen verschillende operatoren. Uiteindelijk ging investeringsgroep CVC Capital Partners met de taart lopen. CVC is vooral bekend voor haar Leverage Buy Out. Dit bestaat erin kapitaal te verzamelen en te lenen om een bedrijf op te kopen, te herstructureren en er de interessante happen uit weg te halen, de winsten binnen te halen, en uiteindelijk het bedrijf te koop te stellen. CVC toonde reeds in Denemarken haar capaciteit om de openbare postdienst te ontmantelen.

In naam van het autonome beheer en onder voorwendsel van de Europese richtlijn Mc Creevy die de liberalisering van de postdiensten oplegt tegen 1 januari 2011, staan de regeringen overall een grotere uitbuiting van het personeel toe. De regering steunde zo binnen het Beheerscomité de 3 Geo-routeprojecten die elk de productiviteit met 10% verhoogden, en de halvering van het aantal postkantoren.

In woorden verdedigen SP.a en Groen! de openbare diensten, de werkgelegenheid en het milieu. In daden vallen ze het postnetwerk aan. Moet Laurette Onkelinx (PS) gelooft worden wanneer ze zegt "dat het niet aan de privé-sector is om regels

op te leggen aan de overheid"? Nochtans hebben PS en SP.a de privatiseringen mee goedgekeurd en uitgevoerd. De wet laat De Post slechts per uitzondering toe niet-contractueel personeel in dienst te nemen. De realiteit is echter dat momenteel de helft van het personeel met een privé-statuuut werkt dat beduidend slechter is dan het ambtenarenstatuuut. Vandaag werkt 30% van het personeel met een contract van beperkte duur, zonder mogelijkheid om een contract van onbeperkte duur te krijgen.

Een kantoor kan zelfs interim-personeel aanwerven op noodmomenten...

Een nieuw project van ontmanteling van De Post

Op dit ogenblik krijgen interims maar twee dagen opleiding om de job te leren. Dit leidt er dikwijls toe dat ze 50 uren per week kloppen in plaats van de voorziene en betaalde 38 uren. Nu wil De Post een nieuw statuut invoeren dat nog precairder is, de "wijkpostbode". De postbedeling zal worden gereorganiseerd: het vaste personeel zal de rondes moeten voorbereiden, aangetekende zendingen en pensioenen bezorgen en de zakken voor de "bezorgers" afleveren. De "bezorger" gaat dan in een depot de post ophalen die door de statutaire postbode werd geschikt. Deze nieuwe postbodes zullen 3 uur per dag werken voor een uurloon van 8,43 euro's bruto. Ze zullen een vergoeding van 25 eurocent per dag krijgen voor het onderhoud van hun fiets. Uiteindelijk zullen ze ongeveer 330€ per maand verdienen. In Nederland waar het systeem reeds bestaat, gaat het vooral om gepensioneerden, studenten en huisvrouwen.

Negatief over de ganse lijn

Dit nieuwe statuut zal slecht zijn voor de betrokken werknemers. Het zal rampzalig zijn voor de kwaliteit van de dienstverlening. Er zullen twee soorten postbedelingen zijn: een eerste voor bedrijven en personen die betalen voor een snelle bedeling, op zich genomen door professionele postbodes, en een tweede voor gewone mensen.

Wat het milieu betreft, zal de privatisering om te beginnen de markt opengooien, wat betekent dat naast de ronde door een rode camionette van De Post, dezelfde ronde nog eens zal gedaan worden door UPS, TNT, DHL en eventueel andere kleinere privé-bedrijven. De fusie van 550 kantoren in 130 "platformen" zal bovendien de afstanden verlengen die de post moet afleggen. ■

Mechelen gaat abortuscentrum oprichten

300 vrouwen die voorheen in Mechelen abortus wilden, kunnen niet meer terecht in de Mechelse ziekenhuizen sinds overname door Emmaüs

♦ door Bruno De Wit

Wat voorafging

Eind november 2009 verraste het Mechels stadsbestuur o.l.v. Bart Somers (Open-VLD) vriend en vijand met de boodschap dat Mechelen weldra een abortuscentrum zou oprichten. Volgens Bart Somers "zijn er in Mechelen gemiddeld per jaar zo'n 300 vrouwen die een dringende vraag tot abortus hebben. En die kunnen maar moeilijk geholpen worden sinds het OCMW-ziekenhuis Dodoens is gefuseerd met het christelijke St.-Maartenziekenhuis".

Privatiseren is geen werk

In Mechelen zijn er enkel nog katholieke ziekenhuizen (St.-Maartenziekenhuis met 3 campussen, 2 in Mechelen en 1 in Duffel) die overkoepeld worden door de groep Emmaüs.

Bart Somers verklaart in de pers dat er na de fusie dus enkel maar katholieke ziekenhuizen bestaan en dat hij ging toezien op de ethische kwesties, zoals abortus, euthanasie. Van een fusie is er helemaal geen sprake geweest. In het 'blauwe' neoliberale verhaal was er geen plaats meer voor een door de stad (mee)beheerd ziekenhuis. Men heeft het ziekenhuis in 2006 gewoonweg afgestoten, nadat de toenmalige – vrijzinnige – VUB zich als medebeheerder had teruggetrokken.

"Ik hoopte dat het pluralisme kon worden gegarandeerd. ...

Daarom heb ik beslist dat het beter was als we zelf een initiatief zouden nemen". Het is nogal goedkoop en misleidend om nu vast te stellen dat, eens het ziekenhuis afgestoten, een katholieke directie haar wetten

oplegt en dat hij "had gehoopt" dat het niet zo ging zijn. Dus eerst stoot de stad haar 'kern-taak' af om ze nu terug op te nemen en vanaf nul op te bouwen.

Een abortuscentrum in Mechelen

Guido Van Oevelen, voorzitter van de vzw Emmaüs meldt in de pers "dat de artsen die bij ons werken, weten dat wij een zekere waardeschaal hanteren" en "In onze ziekenhuizen is abortus geen afdwingbaar recht". Over de "fusie" is hij heel duidelijk dat er geen fusie is geweest maar een feitelijke stopzetting: "Wij hebben geen artsen overgenomen. Het Dodoensziekenhuis is gestopt, waarop de artsen daar bij ons hebben gesolliciteerd. Dat betekent dat ze het beleid mee onderschrijven." Lees goed: een verbod op het uitvoeren van abortus voor artsen die dat vroeger wel deden. De wet zegt dat artsen gewetensredenen mogen inroepen om niet op de vraag van een patiënte in te gaan, maar dat is dan een strikt individuele houding van een arts in concrete omstandigheden. Een ziekenhuisbestuur kan dus geen standpunt aan hun artsen opleggen.

Het stadsbestuur voorspelt dat het abortuscentrum al binnen enkele maanden van start zal gaan in een van de Mechelse OCMW gebouwen. Daarop kwam kritiek van de vzw Luna, die de Nederlandstalige abortuscentra van ons land groepeerde, omdat zij het niet echt wenselijk vinden dat steden zich gaan bezighouden met de oprichting van abortuscentra. Zij betwijfelen of een stad als Mechelen 'op een kwaliteitsvolle manier zwangerschapsafbrekingen kan aanbieden, zowel voor de ingreep zelf als voor de begeleiding voor en na.' Mensen op het terrein in Mechelen verklaren dat de anonimiteit niet gegarandeerd is in een gebouw van het OCMW.

Een vreemde – rechtse – coalitie

Nu dit initiatief genomen is, is het de taak van alle progressieven om de bedenkers ervan te steunen én te verdedigen. Dat er reactie op ging komen sprak voor zich. Het Vlaams Belang (nog steeds de grootste oppositiepartij in Mechelen) roert al meteen de trom en liet in haar persbericht van 10 december weten tegen het abortuscentrum te zijn. Zij steunt de 'christelijke ziekenhuizen en artsen die weigeren mee te werken aan het doden van ongeboren leven'. Het Vlaams Belang ondersteunt alle initiatieven die er op gericht zijn om het abortuscentrum uit Mechelen weg te houden en draagt alle verenigingen die de komende dagen hun protest zullen laten blijken een warm hart toe.

En zodoende viel enkele dagen later in alle Mechelse brievenbussen een brief van de anti-abortusvereniging "Gezin en Leven", beter gekend als Pro Vita, met hoofdkwartier in Mechelen. Hun boodschap is zeer schuldinducerend naar ongewenst zwangeren in noodsituaties en vrouwen die een abortus ondergingen. Zij vragen aan de burgers om een open brief aan de burgemeester te sturen en deze te verspreiden. En op 15 december voerden een dertig tot veertig militanten van Voorpost en NSV, samen met conservatie kristenen actie aan de gemeenteraad onder de noemer 'Platform voor het Leven'. Het is dus duidelijk dat er sterke reactie komt om de oprichting van een centrum te verhinderen en vrouwen in noodsituaties verder te culpabiliseren.

De SAP werkt mee aan een brede beweging voor het recht op abortus in Mechelen en tegen de reactionaire krachten die er tegen fulminereren. ■

NSV erkend

door Gertjan Desmet

Sinds maandag 14 december 2009 is de Nationalistische Studenten Vereniging erkend door het Politiek-Filosofisch Konvent PFK van de Gentse universiteit. Dit wil zeggen dat deze extreemrechtse, racistische, homofobe en seksistische 'solidaristische' organisatie ondersteund én gefinancierd wordt door de Universiteit van Gent. Tevens ligt de erkenning van deze vereniging op tafel bij de K.U. Leuven. In Antwerpen is de NSV reeds erkend. Voor heel wat studenten, politieke en sociale studentenverenigingen is dit onaanvaardbaar.

Rood UGent heeft, samen met zes andere linkse organisaties (Anarchistisch Kollektief, Actief Linkse Studenten, Animo StuGent, Comac, GRAS en Vonk Marxistische Studenten) tegen de erkenning van NSV gestemd. De rechterzijde stemde – zoals te verwachten – voor. Het is vooral het 'centrum' dat de stemming in het voordeel van NSV deed omslaan.

De oudste studentenvereniging en vrijdenkerscollectief 't Zal Wel Gaan liet – volgens sommige bronnen onder druk van LSV, de rechts-liberale studentenvereniging – haar traditionele verzet tegen NSV varen. Bij vorige aanvragen werkten de vrijzinnigen met de linkse groepen samen tegen het NSV en stemden ze consequent tegen. De 'links-liberalen' van L_, de katholieke StudentenPastoraal Gent en de 'Europese jongerenbeweging' van Minos stemden eveneens voor. Hun motivatie loopt analoog met die van de andere rechtse verenigingen.

Een administratieve kwestie?

Eerst en vooral zou het om een puur administratieve kwestie gaan. Om erkend te worden aan het PFK moet een organisatie aan een aantal criteria voldoen, en volgens deze verenigingen was dit het geval voor NSV. Dit dossier moet niet inhoudelijk bekeken worden, klinkt het. Men stemde "voor de erkenning van NSV, niet voor NSV".

De linkse organisaties zijn van mening dat NSV administratief niet in orde is met haar erkenningsaanvraag en dat het hier wél gaat om een inhoudelijke kwestie. Om erkend te worden moet een vereniging zich houden aan het Europees Verdrag voor

de Rechten van de Mens en aan de anti-discriminatieprincipes en missie van de Universiteit van Gent. De woorden en daden van NSV zijn overduidelijk niet in overeenstemming met beide verklaringen. Het uitnodigen van sprekers van neonazistische en negationistische signatuur, net als sprekers die veroordeeld zijn wegens het aanzetten van racistische geweld, zijn eveneens strijdig met deze principes.

Een tweede motivatie voor de rechtse pro-stem is dat het om een zaak van vrije meningsuiting gaat. Ook verenigingen die een gedachtegoed aanhangen waar men niet mee akkoord gaat, luidt het, verdienen een plaats in de politieke arena, want ze hebben het recht om hun mening te uiten. Volgens Rood UGent en de andere tegenstemmers gaat dit niet op. De 'meningen' die door het bestuur en leden van NSV geuit worden, zijn strafbaar en niet in overeenstemming met de bovenstaande ideologische principes van de Gentse universiteit.

Gewelddadige praktijken van NSV

Het NSV ontkent in alle toonaarden gewelddadig op te treden tegen andersdenkenden, vreemde studenten, holebi's en iedereen die er iets te "exotisch" uitziet. NSV zou naar eigen zeggen "veranderd" zijn, en racisme en geweld zou niet meer getolereerd worden. Maar nog in november werden linkse studenten in Leuven in elkaar geslagen en hun camera vernield. Alles werd gefilmd door beveiligingscamera's van de stad. Dit en andere incidenten zijn gedocumenteerd en er werden politieverlagen van opgesteld. Wat zullen de rechtse verenigingen doen indien de komende maanden

opnieuw studenten geïntimideerd of mishandeld worden? Opnieuw zal NSV alles ontkennen of het op "linkse provocaties" proberen te steken. NSV zal bij een volgende gewelddadig incident niet ridderlijk toegeven dat het in de fout ging. En opnieuw zullen de rechtse verenigingen niets doen.

Ten tweede bevinden we ons nu in de schrijnende situatie, waarin verenigingen in het recente verleden de meest vulgaire uitspraken mogen doen over andersdenkenden, holebi's, vreemde studenten, ..., met het Afrikaanse Apartheidsregime mogen dwepen, negationistische sprekers mogen uitnodigen en systematisch geweld gebruiken tegen tegenstanders. Maar zonder al te veel tegenstand kunnen ze erkend worden. In deze optiek staan de deuren open voor het erkennen van alle mogelijk extreemrechtse en fascistische groepjes.

Het is duidelijk, Rood UGent en onze linkse kameraden actief aan de Gentse universiteit zijn niet van plan zich hier zomaar bij neer te leggen. We moeten nu een brede beweging mee helpen uitbouwen waarbij alle verenigingen kunnen aansluiten die niet akkoord gaan met het erkennen van een dergelijke racistische, seksistische en homofobe organisatie. We moeten hierbij zowel de niet-georganiseerde studenten, de politieke studentenbewegingen, als allochtonen, feministische en holebi-organisaties betrekken. Hetzelfde dient te gebeuren in Leuven, Antwerpen en Brussel.

Samen sterk! ■

Van Hopenhagen naar Jopenhagen

❖ door An Gordier, Anneleen Kenis, Matthias Lievens, Robin Van Royen, Lien Vrijders (de auteurs namen in *Kopenhagen deel aan de acties georganiseerd door het internationale Climate Justice Action netwerk*).

Akkoord of geen akkoord, de klimaatop is mislukt. Dat is een ramp voor het klimaat. Hadden we dan toch beter de voorstellen geslikt zoals die aanvankelijk o.a. door het Deens voorzitterschap werden gelanceerd? In een meeting in de Kopenhagse 'Vrijstaat' Christiania op maandag stelde Naomi Klein daarover: "In het Bella Center is een gevaarlijk proces bezig. Daar kondigt zich een echte catastrofe aan, een herkolonisering van het zuiden die verder gaat dan alles wat we tot nu toe hebben meegemaakt. We moeten die ramp voorkomen."

Op woensdag 16 december voerden duizenden klimaatactivisten de daad bij het woord. In een geweldloze actie van burgerlijke ongehoorzaamheid trachtten we zo dicht mogelijk bij het Bella Center te geraken om er een alternatieve volksvergadering te houden. Honderden vertegenwoordigers van sociale bewegingen (en van enkele regeringen, o.a. de Boliviaanse) uit het globale zuiden zouden van binnen de conferentie tot bij ons komen, om samen een alternatieve agenda uit te werken, één die de klimaatproblematiek effectief wil aanpakken, en deze ook ziet als een kwestie van sociale rechtvaardigheid. De politie verhinderde de fusie hardhandig. De volksvergadering vond toch plaats, op straat, op een boogschuit van het conferentiegebouw. De stem die binnen werd gefnuikt, kreeg hier gehoor. Een vrouw uit Mexico vertelde hoe een multinational honderden windmolens wil neerplanten in haar regio, en de lokale bevolking daarvoor van haar grond wordt verdreven. Er volgden aanklachten tegen biobrandstoffen en tegen de aanleg van monoculturen die geacht worden koolstof op te slaan. Een Canadese vakbondsman maakte hoe men de huidige economische crisis tracht op te lossen door een nieuwe miljardenbusiness te ontwikkelen: de emis-

siehandel, even vatbaar voor speculatie en crises als elke markt, maar deze keer met het ecosysteem als inzet.

De volksvergadering maakt duidelijk dat er in Kopenhagen twee opties aanwezig zijn om de klimaatswijziging tegen te gaan. De eerste is die van een (ver)groen(d) kapitalisme. De theorie is dat uitstootrechten een prijs krijgen en bedrijven zo gestimuleerd worden om kostenefficiënt hun uitstoot te reduceren. De praktijk is dat het noorden zijn industrieel-economische dominantie veilig kan stellen, en compensaties afkoopt door in het zuiden bijvoorbeeld (doorgaans een armoedige vorm van) 'natuur' te creëren die koolstof moet opslaan. Dat is koolstofkolonialisme: ontwikkeling in het noorden en stilstand in het globale zuiden, klinkt het bij vertegenwoordigers van boerenbewegingen uit Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Nadat bedrijven de wereld afstroopten op zoek naar goedkope arbeid en grondstoffen, volgt nu het gevecht om de private toe-eigening van de koolstofputten. In naam van natuurbehoud worden boeren van hun land verdreven. Niet enkel in de straten van Kopenhagen wordt klimaatpolitiek gemilitariseerd.

De andere optie is diegene die het internationale netwerk van sociale bewegingen 'Climate Justice Action' voorstaat: laat fossiele brandstoffen in de grond, herstel de ecologische schuld van het noorden aan het zuiden, kies voor voedselsovereiniteit, herstel de commons in plaats van ze te privatiseren, maak van energie een zaak van de gemeenschap i.p.v. economische privébelangen. Dring de logica van de markt en de groei terug, ten voordele van een logica van democratisering en decentralisering. System change, not climate change: een systeem van oneindige groei is onmogelijk op een eindige planeet.

De afgelopen week was een voorlopig hoogtepunt van een mondiale sociaal-ecologische strijd die de komende decennia voluit op het voorplan zal komen. Welke vorm zal de noodzakelijke duurzaamheidstransitie aannemen? Zal die effectief

zijn, en vooral: wie zal de rekening betalen? De strijd start ongelijk. Binnen de conferentie werden klassieke WTO-technieken gebruikt, waarbij de rijke landen één en ander op voorhand informeel bedisselen, om vervolgens te pogen het aan de rest van de wereld op te dringen. Buiten de conferentie werd het (opmerkelijk vreedzame) protest simpelweg gecriminaliseerd.

De intelligentste citymarketing of greenwashingcampagnes konden die tegenstelling niet verhullen. Het catchword 'Hopenhagen' werd door activisten omgevormd in 'Jopenhagen, waar jouw stem preventief wordt gearresteerd.' Sponsor Coca-Cola, 'a bottle of hope,' werd 'a bottle of crapitalism.' Vestas, een Deense multinational die windmolens produceert en die alomtegenwoordig was op reclamepanelen, werd eraan herinnerd dat zelfs in het groenste kapitalisme de winst nog altijd vóór de planeet en de mensen komt. Het bedrijf wilde recent de enige windmolenfabriek in het Verenigd Koninkrijk sluiten, niet omdat deze niet winstgevend was, maar omdat ze niet genoeg winst maakte. Wekenlang hielden de arbeiders de fabriek bezet, met steun van klimaatactivisten.

Exact tien jaar na Seattle is opnieuw een internationale top mislukt. In 1999 faalde de WTO, mede door het verzet van het zuiden en van activisten. Nu stoot de klimaatop op de limieten van wat mogelijk is als landen en bedrijven hun economische belangen voorop stellen en de klimaatcrisis willen aanwenden als investeringsopportunity. Er is nochtans een mogelijkheid voor iets anders en beter. Alleszins, over één ding bestaat geen twijfel: op de volgende topbijeenkomst (waarschijnlijk binnen een half jaar in Bonn) zullen we met nog veel meer activisten op straat zijn, en wie weet deze keer zelfs tot binnen de conferentie geraken... ■

Kopenhagen: Reisverslag

door Sandra Invernizzi

Vrijdag 11u. 's ochtends, Brussel Zuid, opwinding. Engelse jongens zoeken Engelse meisjes, een coördinatrice van de "Amis de la Terre" uit Frankrijk probeert de 400 militanten die per Thalys zijn aangekomen, samen te brengen. Oxfam ontmoet WWF, ACV- en ABVV-vlaggen worden ont-plooid in rood, groen en blauw. Voeg hier een zestigtal actievelingen aan toe die individueel hun reis naar de betoging in Kopenhagen hebben betaald, de franstalige SAP (LCR) met haar "gele en rode" vlaggen die als herkenningspunt fungeren in de menigte, radio- en Tv-journalisten die nog vlug mensen interviewen en "Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid" dat de stroom in goede banen probeert te leiden om iedereen tijdig op de trein te hebben die over twintig minuutjes vertrekt: dat was het begin van Kopenhagen!

In de trein vindt iedereen een plaats en beginnen de gesprekken. In de keuken mengen zich de geurtjes van de oven en de radiodebatten. De eerste uitzending begint vriendelijk. Er is een gesprek zonder meningsverschillen tussen Brigitte Gloire van Oxfam, Nicolas Nuffel van het franstalige NCOS en mezelf namens "Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid". We zijn het er alle drie over eens om elk klimaatakkoord te weigeren dat ten nadele van de armen in noord en zuid zou worden afgesloten. Daarna worden verschillende onderwerpen besproken, zowel op de radio als daarbuiten: 12 uren trein, dat is lang en traag en biedt vele mogelijkheden. We zijn niet meer verplicht haastig te zeggen wat er volgens ons het belangrijkste is; we hebben nu de tijd om na te denken, te spreken en te luisteren naar de werkelijkheid volgens de anderen. Tussen syndicale militanten, NGO's uit Noord en Zuid, links-radicalen partijen, milieuactivisten en mensen die individueel bewust zijn van de ernst van de toestand, vinden we meer punten van overeenkomst dan van verschil en er is vooral de gezamenlijke afkeuring van de wet van de winst die het milieu en ons dagelijks leven bedreigt.

Vrijdag 19u. In de keuken is men bezig met het bereiden van 600 bio-lokaal-traag

voedselhotels, maar niet alleen de ovens staan gloeiend heet. Op de Radio raakt de kersverse federale secretaris van Ecolo, Sarah Turine, verward in een onzinnige stelling. Ze beweert dat men radicaal moet zijn in het denken maar dat men moet kunnen compromissen sluiten in het uitoefenen van de macht. Waarop kameraad Daniël Tanuro zonder omwegen antwoordt: "Men kan niet tegelijkertijd het systeem aanvallen en deelnemen aan het beheer ervan".

Zaterdag, 10u. 's morgens. Na een kort en Spartaans nachtje (3 uren slaap op de grond van een sportzaal), grote samenkomst voor de voorbetoging samengeroepen door de groep "Voor Moeder Aarde". We vervoegen onze makkers van onze Franse zusterpartij NPA en scanderen samen slogans. We vervoegen het gros van de betoging voorzien om 13u. Ter plekke zingen, roepen, dansen en discussiëren duizenden mensen in alle talen. En steeds meer betogers komen er aan, zoveel zelfs dat we ons om 14u, verstemmen van de kou, afvragen of die betoging wel van start zal gaan.

Rondom ons is er geen enkel bord waarop staat "We willen een goed verdrag", geen enkele milieuslogan over het welzijn van de ijsberen, maar wel: "Stop the profits! Climate Justice Now!" en "Nature doesn't compromise", terwijl er tientallen verklede bourgeois rondlopen die het "green washing" en het groene kapitalisme aanprijzen. De Tibetanen van hun kant dragen sobere borden die erop wijzen dat de aantasting van hun land door de klimaatopwarming reeds begonnen is.

Er bestaat geen twijfel meer. We zijn met 100.000 mensen samen die allemaal begrepen hebben wat de toestand is. Wat we hier komen eisen is niet een hervorming van Kyoto maar een totaal andere politiek. En gezien de vastberadenheid beginnen we te voelen dat die andere politiek er reeds aankomt, hier op straat, rondom ons, maar ook dat we die politiek niet zullen afdwingen door beleefd aan de machthebbers te vragen naar ons te luisteren.

De politie is ook op de afspraak. Honderden robocops blokkeren georganiseerd in pelotons de straten waar volgens het aangevraagde parcours niet mag betoogd worden.

Zondag, tijd om te vertrekken. In de trein wordt een oproep gelanceerd om verder te gaan. "Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid" roept op om de beweging uit te breiden en de strijd verder te zetten voor een sociaal rechtvaardige politiek en een leefbaar klimaat.

Als een mooi besluit van het weekend is er nog een laatste debat op radioxfam.org waarin onze kameraad Céline Caudron de vertegenwoordigster van Ecolo Sarah Turine van antwoordt dient: "Het volstaat niet te zeggen dat woningen één van de belangrijkste bronnen van CO2 -uitstoot zijn. Vanuit die vaststelling moet een beslissing komen tot het oprichten van een openbare dienst voor de isolatie van woningen, met als prioriteit de gezinnen met een laag inkomen, waarbij de vraag of het betaalbaar is niet belangrijk is."

Een openbare, democratische en samenhangende benadering van de klimaatverandering zal de enige manier zijn waarop we én de crisis van het klimaat én de sociale crisis kunnen oplossen. Bij gebrek aan een dergelijke benadering en zonder massamobilisaties zal het groene kapitalisme ons leiden naar een ecologisch onhoudbare maatschappij die sociaal gezien dramatisch gevolgen zal hebben. ■

Kopenhagen: nederlaag van de top, overwinning van de basis

door Daniel Tanuro

Men wist dat de top van de Verenigde Naties in Kopenhagen niet zou uitdraaien op een nieuw internationaal verdrag maar eens te meer op een simpele intentieverklaring. Maar de tekst die op het einde van de ontmoeting werd aangenomen, is erger dan men zich had kunnen inbeelden: geen becijferde doelstellingen om de uitstoot terug te dringen, geen referentiejaar om deze te meten, geen termijn, geen datum! De tekst bevat een vage belofte om honderd miljard dollar per jaar te geven voor een aantal aanpassingen in de ontwikkelingslanden, maar als we de tekst aandachtig lezen, vrezen we dat het gaat om leningen die beheerd worden door grote financiële instellingen, en dus niet om herstellingskosten, betaald door zij die verantwoordelijk zijn voor de rotzooi.

Een duivenkot

Het document is totaal onsamenhangend. De staats- en regeringsleiders erkennen dat "de klimaatsverandering één van de grootste uitdagingen is van onze tijd". Maar na de 15e conferentie van dit type zijn ze nog steeds niet in staat om de minst concrete maatregel te nemen om er iets aan te doen. Zij bevestigen – voor de eerste keer! – de noodzaak om "beneden 2°C" temperatuurstijging te blijven, en dus de noodzaak om "drastische uitstootreducties" door te voeren "overeenkomstig het 14e rapport van het IPCC". Maar ze zijn niet in staat om de becijferde bevindingen van de klimatologen over te nemen: minstens 40% vermindering tegen 2020 en 95% vermindering in 2050 in de ontwikkelde landen. Met veel ophef onderstrepen zij hun "sterke politieke wil" om "samen te werken om deze doelstelling te bereiken" (een temperatuurstijging van minder dan 2°C), maar ze hebben niets anders voor te stellen dan een duivenkot, een praatbarak waar elk land vanaf 1 februari 2010 aan de andere landen mededeelt wat het van plan is te doen.

Enkel een automatische piloot

De machtigen der aarde zijn in de val gelopen van de hyper-mediatisering die ze zelf hebben georchestreerd. In de spotlampen toonden ze zonder schroom hun rivaliteiten. De vertegenwoordigers van de 26 grote landen gooiden de NGO's eruit, hielden de kleine staten er buiten en stelden tot overmaat van ramp een tekst op waarvan het belangrijkste doel erin bestaat te doen geloven dat er een politieke piloot in het vliegtuig zit. Maar er is geen piloot. Of liever, de enige piloot is een automatische piloot: de wedren naar winst van kapitalistische groepen, opgejaagd in de concurrentieoorlog voor wereldmarkten. President Obama en de Europese Unie beweerden bij hoog en bij laag dat de bedrijven hun emissierechten zouden moeten betalen. Niks van op het einde van de rit. De meesten kregen ze hun emissierechten gratis en maakten er winst mee door ze door te verkopen aan de verbruiker! Raak niet aan de poen, dat is de boodschap.

Ze zijn bewust onmachtig. Beneden de 2°C blijven verkrijg je niet door een simpele verklaring. Om te redden wat nog te redden valt, zijn drastische maatregelen nodig: minder energie verbruiken, dus het omvormen en transporteren van minder grondstoffen. Men moet de behoeften van de mensen bevredigen door anders te produceren. Hoe gaan we dat doen? Dat is de sleutelkwestie. En dat is niet zo moeilijk op te lossen. We kunnen de wapenproductie stoppen, de uitgaven voor reclame afschaffen, afzien van een hoop nutteloze producten, activiteiten en nodeeloos transport. Maar dit zou ingaan tegen de kapitalistische productiviteit, tegen de winstwedloop die de groei nodig heeft. Heiligschennis! Taboe! Beursresultaten? Hoewel de werelduitstoot tegen

2050 met minstens 80% moet zakken, alhoewel de ontwikkelde landen voor meer dan 70% verantwoordelijk zijn voor de opwarming, is de enige concrete maatregel waarop men zich vastpint de stopzetting van de ontbossing... die enkel het Zuiden aangaat en die enkel 17% van de uitstoot uitmaakt. Ecologische vooruitgang? Niets van! "De tropische wouden "beschermen" (en de bevolkingen die er leven verjagen) is voor de vervuilers het minst dure middel om het recht te kopen om te produceren (wapens, reclame, enz) en te vervuilen... en dus verder de wouden te vernietigen door de opwarming. Op die manier bederft de wet van de winst alles wat ze aanraakt en transformeert ze alles in haar tegengestelde.

Kopenhagen symboliseert een bewustwording.

Gelukkig is Kopenhagen, gezien de nederlaag van de top, een prachtige overwinning van de basis geworden. De internationale betoging van zaterdag 12 december bracht zo'n 100.000 mensen op de been. De enige vergelijkbare massa-mobilisatie over dit thema waren betogingen in Australië in november 2007. Daar waren zo'n 200.000 betogers. In Kopenhagen palmde de betogers de stad in, ondanks de zware politierepressie, met de slogan "Planet first, people first". Tegenover de totale onmacht van de regeringen, tegenover de economische lobby's die verhinderen dat er maatregelen worden genomen om het klimaat te stabiliseren met behoud van

sociale rechtvaardigheid, begrijpen meer en meer bewoners van de planeet dat de door specialisten aangekondigde catastrofes niet kunnen vermeden worden als men niet radicaal van politiek verandert.

Kopenhagen symboliseert deze bewustwording. Zij komt tot uiting in de deelname van sociale bewegingen die zich nog niet zo lang geleden afzijdig hielden van de ecologische vraagstukken: vrouwenorganisaties, boerenorganisaties, vakbonden, solidariteitsbewegingen Noord-Zuid, de vredesbeweging, andersmondialistische groepen. Een sleutelrol is weggelegd voor de inheemse volkeren die strijden tegen de vernietiging van de wouden. Ze symboliseren op hun beurt het verzet tegen de dictatuur van de winst. En hierdoor geven ze aan dat een andere verhouding tussen mens en natuur mogelijk is. Welnu, deze krachten hebben met elkaar gemeen dat ze eerder rekenen op collectieve actie dan op lobbywerk, dat de grote milieuorganisaties toch zo graag doen. Het zwaartepunt van de actie ligt nu bij de massa-mobilisatie. ■

Vertaling Bruno De Wit

HIER AANMELDEN

New FROM 1 JANUARY 2010

FLANDERS DIVE CO

Fladico PROUDLY PRESENTS

DIVE EXPEDITIONS TO

**GHENT, BRUGES AND
ANTWERP**

DIVE TO THE HIDDEN
TREASURES OF FORMER
FLANDERS AND SWIM
THROUGH THE OLD FLEMISH
CITIES

BOOK NOW

A ONCE IN YOUR LIFETIME EXPERIENCE

Rosarno, racisme met regeringszegen

Berlusconi gaf Lega Nord en xenofobie de vrije hand

❖ door Freddy De Pauw

Het stadje Rosarno, in de Italiaanse regio Calabrië, is ineens het symbool geworden van het groeiend racisme in Italië. Italië racistisch? Het heeft wel wat geduurd eer de buitenwereld daar lucht van kreeg, ook al volgden de voorbije jaren racistische aanslagen, raids en moorden elkaar op. Het feit dat een xenofobe partij, de Lega Nord, onder Silvio Berlusconi sleutelportefeuilles in handen kreeg, wekte in de rest van Europa nauwelijks belangstelling. Een zusterpartij van het Vlaams Belang dat de minister van Binnenlandse Zaken van een belangrijke EU-lidstaat levert, dat is nochtans niet niets. Rosarno is daar een bittere vrucht van.

Rosarno ligt in de Piana di Gioia Tauro, een streek waar de 'Ndrangheta (verzamelnaam voor de Calabrese maffiaclans) zeer sterk staat. Al bijna 20 jaar rekruteren die clans arbeiders uit Afrika. Wie 12 tot 14 uur werkt, kan tot 20 € verdienen, waarvan 5 € 'pizzo' (het beruchte "beschermingsgeld" van de maffia) naar de rekruteerder gaat, de man die 's ochtends het werkvolk voor de dag komt uitzoeken. Sommige van die seizoenarbeiders hebben papieren, de meeste hebben er geen. Maar ook de arbeiders met papieren werden uit Rosarno verjaagd. En papieren of geen papieren, allemaal zijn ze op de vlucht gedreven zonder betaling van dagen werk en met achterlating van schamele bezittingen als een oude fiets, een valiesje met wat kleren, een paar schoenen.

Ze komen uit alle streken van Afrika, na mensensmokkelaars te hebben betaald om in omstandigheden te werken die ze aan het thuisfront niet durven melden. In september plukken ze druiven in Sicilië, in november werken ze in Apulië (Bari) om er

olijven te plukken, vandaar voeren de trafikanten hen naar Calabrië en in de lente trekken ze naar de serres en tuinen van Campanië (Napels). In Piana di Gioia Tauro zijn alle landerijen in handen van de 'ndrine', de maffiaclans; hier werken is automatisch voor een maffiagroep werken.

Zat de maffia ook achter het geweld tegen de migranten en het protest van de migranten? De eerste schietpartij op migranten zou het werk zijn geweest van jongeren uit het maffiamilieus. Maar in die regio heeft bijna iedere man een schietwapen. Men is snel geneigd om in die regio's overal de hand van de maffia te zien, maar welk belang zouden maffiachefs daar bij hebben? Om de migranten een lesje te leren nadat ze massaal op straat waren gekomen en meteen ook te protesteren tegen de uitbuiting? De maffiabazen zijn de uitbuiters die er belang bij hebben dat ze kunnen blijven uitbuiten, dat de migranten kunnen blijven. De problemen liggen dieper, de explosie in Rosarno komt er na een periode van opgedreven racistische spanningen van noordelijk tot zuidelijk Italië.

Banaal

Al bijna twintig jaar zogenaamd in de clandestiniteit! Alle overheden weten het, maar treden niet op tegen deze extreme vormen van uitbuiting en schendingen van elementaire mensenrechten – zoals recht op een onderkomen, minimale hygiëne en gezondheidszorgen. De nagenoeg onmenselijke levensomstandigheden betekenen nog grotere winsten van de ondernemers – maffiosi of door de maffia beschermd. Bijna niemand die zich het lot van de uitgebuite arbeiders aantrok, op enkele syndicalisten en kerkelijk geïnspireerde organisaties na.

Maar de voorbije jaren is het racisme in Italië banaal geworden. Het werd vooral erger in het begin van de eeuw toen de Lega Nord in haar noordelijke bolwerken marsen hield tegen de bouw van moskeeën, tegen migranten uit de Balkan (Roemenen, Albanen), tegen zigeuners. De Lega Nord was van bij haar opmars in de jaren 1980 al een racistisch geïnspireerde partij; in het begin was dat vooral gericht tegen de "terrioni", de "inwijkelingen" uit de Mezzogiorno, het zuiden van Italië. Ze riepen op geen werk te geven aan terroni en bij afdankingen in de eerste plaats terroni te ontslaan. In steden en gemeenten waar ze het voor het zeggen kregen, pasten ze dat zelf toe.

Lega

De Lega schoof van rechts naar uiterst-rechts op. Ze schakelde zogenaamde wetenschapslui in om te bewijzen dat de noorderlingen ander, Keltisch, genetisch materiaal hebben, erg verschillend van de rest van het land. Eerder was de Volksunie de Vlaamse partner van de Lega, in de jaren '90 werd dat het Vlaams Blok.

Bij de verkiezingen van 2001 toonden de EU-partners zich bezorgd over de mogelijkheid dat Berlusconi die Lega na zijn verwachte zege in zijn regering zou opne-

men. “Geen sprake van”, zei Berlusconi aan de schijnbaar bezorgde ambassadeurs van die EU-landen. Maar enkele weken later kreeg de Lega zelfs het ministerie van Justitie. Berlusconi vormde een as met Lega-leider Umberto Bossi, tot misnoegen van Gianfranco Fini, leider van de Nationale Alliantie, erfgenamen van de neofascistische MSI.

Sindsdien zien we een merkwaardige verschuiving binnen rechts. Met de Lega schoof ook de Forza Italia van Berlusconi steeds meer naar rechts op, zodat de erfgenamen van het fascisme de gematigden van rechts werden! Dat is in de derde regering Berlusconi – aan de macht sinds twee jaar – nog veel uitgesprokener. Het is Fini die binnen de rechtse coalitie de stem verheft tegen de ronduit racistische maatregelen van minister van Binnenlandse Zaken Roberto Maroni, de nummer 2 van de Lega Nord.

Deze derde regering Berlusconi (de vorige: 1994 en 2001-2006) draagt meer dan de vorige de stempel van de Lega Nord. “Het is alsof de Lega 40% van de stemmen haalde en de PDL slechts 15%, sneerde Fini. PDL staat voor ‘Popolo della Libertà’, de fusiepartij van Forza Italia en Nationale Alliantie. De PDL haalde 40%, de Lega 10, maar de politieke verhoudingen liggen volkomen anders.

Onder impuls van de Lega kwamen er wetten die door de EU en de Verenigde Naties bestempeld zijn als inbreuken op de mensenrechten. Dat geldt voor de wet waardoor illegale inwijking tot een misdrijf wordt waar gevangenisstraffen en boetes op staan. Een voorstel om de Italiaanse nationaliteit toe te kennen na vijf jaar legaal verblijf (nu tien jaar) beantwoordde de regering met een maatregel om het aantal “vreemde leerlingen” in de klassen tot 30% te beperken.

Die regeringspolitiek werkt alle mogelijke vormen van racisme verder in de hand. De regering schildert immigranten af als oorzaak van onveiligheid en staat ‘vigilantes’, patrouilles van “burgerwachten” toe. Elk misdrijf waarbij een migrant of zigeuner is betrokken, wordt buiten alle proporties opgeblazen om een klimaat van angst aan te wakkeren. Lokale politici van de Lega Nord stapelen de provocaties op waarbij migranten en misdaad op dezelfde lijn worden gesteld.

Als een minister (Maroni) vindt dat clandestiene migranten geen recht hebben

op minimale medische zorgen en oppert om kanonnen aan de kusten te plaatsen om de boten met clandestiene migranten af te weren, voelen racistische groepen zich geroepen om zigeunerkampen aan te vallen, zoals vorig jaar enkele keren gebeurde. In rechtse kranten worden ronduit racistische termen gebruikt – zoals de “Bingo-Bongo” als men het over zwarte Afrikanen heeft. Het aantal racistische moorden neemt toe; het is beangstigend om te zien dat dit in grote onverschilligheid gebeurt. Dat militant racisme is eveneens banaal geworden. Vorige zomer publiceerde de krant La Repubblica foto’s van toeristen bij Napels die achteloos voorbij liepen aan de lijken van twee verdronken zigeunermeisjes. Het is ook erg verontrustend dat de Lega Nord met haar racistisch programma in haar bolwerken veel aanhang wint onder arbeiders en bedienden.

Verzet

Dat officiële racisme roept wel verzet op. Berlusconi en rechts waren voor de kerk betrouwbare partners rond ethische kwesties (samenlevingscontract, stamcelonderzoek, beperking op abortusrecht...), maar paus Ratzinger verhief na de tragedie van Rosarno zijn stem tegen het xenofobe beleid. “Migrantten hebben recht op respect, op dezelfde rechten als anderen. Stop het geweld”, aldus de boodschap van Benedictus XVI. Terwijl hij dat zei, waren brandweerlui bij Rosarno de kampementen van de gevluchte arbeiders aan het opruimen. Er komt ook weerwerk van Fini, tot nader order lid van de rechtse regeringscoalitie. Maar Fini, dus de erfgenaam van het neofascisme, pleit al een tijdje voor stemrecht voor migranten van buiten de EU die al een tijd legaal in het land verblijven. D a r m e e zet hij zich duidelijk af tegen de Lega Nord.

De oppositie van centrumlinks – dat is dan vooral de Democratische Partij (PD) bestaande uit o.a. de erfgenamen van de communistische PCI en de christendemocratie – protesteert, maar komt niet in actie. In feite komen de hardste veroordelingen uit niet-politieke katholieke milieus. Een van de scherpste kritieken op het migratie- en veiligheidsbeleid komt in ‘L’Avvenire’, het orgaan van de Italiaanse bisschoppenconferentie Cei.

Maar niemand kan er omheen dat de massale uitbuiting van migranten – legale en clandestiene – al twintig jaar (en meer in sommige gevallen) duurt en dat geen enkele overheid of organisatie daar iets tegen ondernam. De tragedie van Rosarno is het resultaat van jarenlange bewuste blindheid voor deze nochtans extreme vormen van uitbuiting. Uitbuiting door kapitalistische ondernemers die in dit geval dan ook nog maffiabazen zijn. ■

Rosarno revolt, Bossi/Berlusconi/Fini – photomontage: Little Shiva

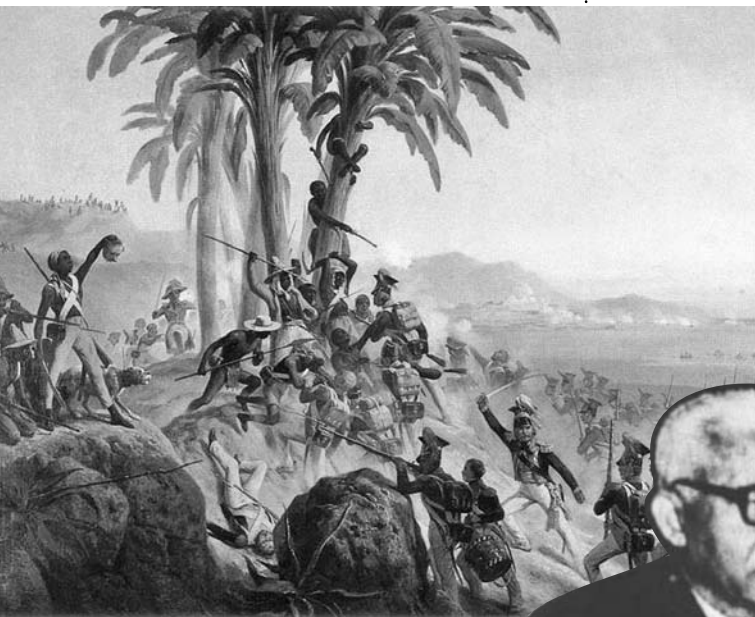

De schuldenlast van de eerste zwarte republiek moet volledig worden kwijtgescholden

❖ door Eric Toussaint
en Sophie Perchellet

Het risico is groot dat bij de massale hulpoperatie die op gang is gekomen na de aardbeving in Haïti, dezelfde fouten worden gemaakt als bij de hulpoperatie na de Tsunami in 2004. Behalve als een radikaal ander heropbouwmodel wordt gehanteerd.

Natuurlijk is noodhulp noodzakelijk, daarover bestaat geen discussie, maar het volstaat niet. In TV-reportages wordt Haïti dikwijls afgeschilderd als gewelddadig, arm en repressief. Weinig commentaren plaatsen de huidige situatie in haar historische context.

Koloniale context

In 1825 beslist Frankrijk dat de huidige inwoners van Haïti 150 miljoen franken moeten betalen aan de Franse schatkist als vergoeding voor

de kolonisten die een schadeloosstelling willen. Die som komt ongeveer neer op 21 miljard dollar vandaag de dag.

Haïti moet van in het prille begin een zware prijs betalen. De schuldenlast wordt het koloniale instrument om de toegang te verzekeren tot de natuurlijke rijkdommen van het land. Het betalen van dat losgeld is de eerste bestaansreden van de staat Haïti. Die schuldenlast werd erkend door een despotisch regime, dat die schuldenlast gebruikte tegen de belangen van haar eigen bevolking. Frankrijk en later de Verenigde Staten zijn daarvoor tenvolle verantwoordelijk.

In 2004 weigert een Frans comité, onder voorzitterschap van Régis Debray, deze som terug te betalen aan Haïti, omdat het "juridisch niet gefundeerd was" en dat een dergelijke terugbetaling "de doos van Pandora" zou openen. Frankrijk weigert herstelbetalingen. Erger, ze bood onderdak en het statuut van politiek vluchteling aan diktator Jean-Claude Duvalier. De familie Duvalier heerst over Haïti van 1957 tot 1986. Een volksoptocht verdrijft hem en

sindsdien verslijt hij zijn dagen in het harde klimaat van de Azurenkust.

De schuldenlast verrijkt het regime

De westerse landen steunen een repressieve dictatuur in Haïti gedurende bijna 30 jaar. De schuldenlast stijgt exponentieel. Tussen 1957 en 1986 vermenigvuldigt de buitenlandse schuld van Haïti met 17,5 en bereikt 750 miljoen dollar in 1986. Voeg daar de interesten en de boetes bij en Haïti heeft in 2008 een schuldenlast van ... 1884 miljoen dollar. Die schuldenlast komt ten goede aan het regime dat zich enorm verrijkt.

Uit een onderzoek blijkt dat het persoonlijk fortuin van de familie Duvalier (veilig en wel op westerse bankrekeningen) 900 miljoen dollar bedraagt. Dat is dus meer dan de buitenlandse schuld van Haïti op het moment dat hij van de macht verdreven werd. Een klacht werd ingediend voor het Zwitsers gerecht om dat geld terug te geven aan de staat Haïti. Dat geld is op dit moment bevroren bij de Zwitserse bank UBS, die

onaanvaardbare voorwaarden stelt voor het vrijmaken van de gelden. Jean-Bertrand Aristide, die enthousiast verkozen werd nadat de Haïtianen d i c -

tator Duvalier hadden verdreven, is niet onschuldig in de verhoging van de schuldenlast en de fraude. Aristide werd eerst democratisch verkozen, dan beschuldigd van corruptie, dan kwam hij terug aan de macht als marionnet van Washington en werd uiteindelijk van de macht verdreven door het leger van de Verenigde Staten.

Volgens de laatste schattingen is 80% van de buitenlandse schuld van Haïti een schuld aan de Wereldbank en aan de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank. Onder hun druk legt de Haïtiaanse regering een dramatische soberheidspolitiek op aan de bevolking. De kwijtschelding van een zeer lage som van schulden verandert niets aan het probleem. Het is een typisch maneuver om het blazoen van de schuldeisers op te poetsen.

Dumpingpolitiek

De structurele aanpassingsplannen van de Wereldbank en het IMF richten ravages aan, vooral in de landbouwsector. Dat heeft geleid tot de voedselcrisis in 2008. De landbouwsector in Haïti heeft veel te lijden onder de dumping van landbouwproducten uit de Verenigde Staten.

Volledige en onvoorwaardelijke kwijtschelding van de schuldenlast

In plaats van beloftes te doen die dikwijls niet worden nagekomen, is het belangrijk te begrijpen dat Haïti haar nationale soevereiniteit nodig heeft om de heropbouw op een waardige manier door te voeren. Een eerste stap in de richting van een nieuw ontwikkelingsmodel, anders dan het model dat de Wereldbank en het IMF opleggen, is een volledige en onvoorwaardelijke kwijtschelding van de schuldenlast.

De westerse landen hebben Haïti systematisch geplunderd, te beginnen met Frankrijk en de Verenigde Staten. Zij moeten herstelbetalingen doen in een financieringsfonds voor de heropbouw van Haïti. Dat fonds moet volledig gecontroleerd worden door de volksorganisaties van Haïti. Anders zullen die finances in laatste instantie dienen voor de terugbetaling van een schandalige schuldenlast. ■

Dit artikel verscheen in Le Monde, 20 januari 2010. Sophie Perchellet en Eric Toussaint zijn verantwoordelijken voor CADTM, het comité voor de kwijtschelding van de schuldenlast. Eric Toussaint is ook lid van de SAP.

◀ François et Jean-Claude Duvalier, 1971

Haïti: slachtoffer van een aardbeving en van een neo-koloniale politiek die hen in de miserie hebben gestort

◆ *Persmededeling van de Socialistische ArbeidersPartij (SAP), 13 januari 2010*

Door zijn omvang en het aantal slachtoffers heeft de krachtige aardbeving die Haïti verwoest heeft terecht de publieke opinie wereldwijd geraakt. Er vielen tienduizenden slachtoffers en een groot gedeelte van de infrastructuur van het land is verwoest

Maar de "natuur" is niet alleen verantwoordelijk voor zo'n catastrofe, althans wat de omvang van zijn gevolgen betreft. Het groot aantal doden en gewonden wordt ook en vooral verklaard door de extreme armoede die het land kent, en waardoor de hulp- en gezondheidsdiensten leeggebloed of zo goed als onbestaande zijn in sommige gebieden

Want als een aardbeving, a priori, een min of meer onvoorzienbaar natuurfenomeen is, dan is armoede dat niet. Zij is het directe resultaat van bewuste keuzes, van een bewust gevoerde politiek door de heersende klasse, door imperialistische grootkrachten en hun internationale organismen.

Met een bevolking die met bijna 90% onder de armoedegrens leeft, is Haïti het armste land van het Amerikaanse continent en van het westers halfrond. Op wereldschaal staat het op de 146e plaats van 179 van de menselijke ontwikkelingsindex opgesteld door UNPD (het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties). Al tientallen jaren is Haïti de speelbal van manoeuvres en van de neo-koloniale uitbuiting door de imperialistische krachten, met Frankrijk en de USA op kop.

Deze machten hebben onophoudelijk regimes op de troon gezet die hen gunstig gezind waren – zoals de dictatuur van de Duvaliers van 1957 tot 1986 of met een staatsgreep in 2004 - en die de rijkdommen hebben verspild en het volk verarmd in het voordeel van kapitalistische multinationals.

De neoliberale politiek die opgelegd werd door instellingen zoals de Wereldbank of het IMF heeft de plaatselijke landbouw ontwricht en tienduizenden boeren

gedwongen te emigreren naar de arme buitenwijken van de Haïtiaanse steden. De aardbeving heeft hele wijken in deze sloppenwijken volledig vernield.

Deze neoliberale politiek heeft de inkomens verminderd en sociale diensten ontmanteld, in de eerste plaats de gezondheidssector. Het is nog maar enkele maanden geleden dat de regering van René Préval op brutale wijze – en met hulp van UNO soldaten – een sociale beweging heeft neergeslagen die een loonsverhoging van 1,7 tot 5 dollar eiste in de gezondheidssector. De kindersterfte bedraagt 80 op 1000 geboortes. Voor de aardbeving had meer dan 40% van de bevolking geen toegang tot gezondheidszorg en voor de vrouwen loopt dit op tot 60%.

De SAP is solidair met het Haïtiaanse volk dat vandaag een bijkomende tragedie ondergaat na al die andere tragedies die het imperialisme veroorzaakte. Wij roepen alle werkmensen en hun syndikale organisaties om aan hun Haïtiaanse broeders en zusters hun steun te betuigen.

Maar men moet zonder dralen het systeem en zijn verantwoordelijken aanklagen die dit land in een grote ellende hebben gestort en alzo het aantal slachtoffers hebben vergroot. Want, vanaf het moment dat de media-aandacht verslapt, zal het Haïtiaanse volk blijvend te lijden hebben van de gevolgen van de catastrofe en van de voortzetting van dezelfde politiek die hen in armoede houdt.

De hulp aan het Haïtiaanse volk gebeurt best door onmiddellijke materiële steun, maar die zal maar efficiënt zijn als ze gepaard gaat met een volledige en onvoorwaardelijke kwijtschelding van de schuldenlast van Haïti, de teruggave van de gelden die dictator Duvalier in Zwitserse kluisen heeft veiliggesteld, en herstelbetalingen door de imperialistische machten. Deze fondsen moeten rechtstreeks en democratisch beheerd worden door het Haïtiaanse volk zelf, d.m.v. haar sociale organisaties, gemeenschappen en vakbonden.

Venezuela:

vakbond UNT probeert zich als onafhankelijke vakcentrale te positioneren

Op 5 december laatstleden kwamen meer dan 800 werknemers uit verschillende sectoren en gebieden van Venezuela in Caracas bijeen om aan het eerste buitengewone congres van de Nationale Unie van de Werknemers (UNT) deel te nemen. Het doel: de oprichting van een echte onafhankelijke vakcentrale dat kan wegeen op de oriëntatie van het Bolivariaans proces. Velen denken dat dit revolutionair proces vandaag haar meest kritieke periode meemaakt.

❖ door Sébastien Brulez (Caracas)

Het was als het ware het congres van de laatste kans. Meer dan zes jaar na haar oprichting blijft de UNT een vakbondscentrale die vooral in de geesten leeft maar bijna niet in de werkelijkheid bestaat. De vakbond vertegenwoordigt één miljoen leden, maar is haast niet aanwezig op het nationale toneel en haar afdelingen hadden tot nu toe elk proces van interne verkiezingen verhinderd. "Het was op een zekere manier een merkwaardig congres", gaf één van haar leden enkele dagen na de vergadering in Caracas toe.

Vele redevoeringen op het congres legden de klemtoon op de noodzaak van eenheid en gezamenlijke actie, alsof de ernst van de situatie inspirerend werkte om in actie te treden. "Dit congres vindt plaats op een cruciaal moment voor ons land en voor het gehele continent", stond te lezen in één van de documenten dat werd besproken op de vergadering. Nochtans kennen de werknemers hun zwaktes: "De arbeidende klasse is verzwakt in de huidige conjunctuur. Ze

is niet als klasse verenigd om de strijd aan te vatten. Zij is er niet in geslaagd om haar klassenbewustzijn te optimaliseren. De dominerende ideologie behoudt de controle op het arbeiders- en volksbewustzijn met haar slogan dat de gevestigde orde geldig is tot het einde der tijden."

Het congres besloot een nieuwe afspraak te maken op 20 februari 2010. De vergadering heeft, onder meer, een voorlopige werkgroep verkozen die belast is met de interne herstructurering van de centrale en de voorbereiding van de tweede nationale samenkomst. Daar zullen twee fundamentele punten besproken worden: het interne verkiezingsproces en de hervorming van de statuten. Daarnaast is eveneens een verkiezingscommissie aangewezen om de verkiezingen voor te bereiden in de komende maanden, met 15 juni als uiterste datum.

Niet enkel vrienden

Uiteraard maakt een dergelijk onafhankelijk initiatief, klassenbewust en openlijk antibureaucratisch, niet enkel vrienden binnen de Bolivariaanse regering. De officiële media hebben zeer weinig bericht over het vakbondcongres. Maar de werknemers waren er zich lange tijd voor het congres van bewust: "Natuurlijk zullen wij bekritiseerd worden. We stellen ons bloot aan onze traditionele vijanden, het imperialisme en de oligarchie, maar eveneens aan de interne vijanden, de bureaucratie en de technocratie, die profiteren van hun postjes binnen de regering en die meer kwaad dan goed doen binnen het revolutionaire proces. Van hun kant, verwachten we enkel minachting en

laag-bij-de-grondse aanvallen".

Maar er moet ook intern kritiek geleverd worden. De UNT heeft de laatste jaren kostbare tijd verloren door verdelingen en achteloosheid. Diepgaand ideologisch vormingswerk dient zich dringend aan, zowel in de private ondernemingen als in de openbare sector. In deze openbare sector is de strijd om de productie nog helemaal niet gewonnen. Vaak hebben "de genationaliseerde" fabrieken (aangekocht door de staat aan voordelige prijzen voor de kapitalisten) te maken met een belangrijke daling van de productie. Soms is dit te wijten aan de ondoeltreffendheid van het beleid, soms door het gebrek aan politieke duidelijkheid bij de werknemers. Een bron uit de vakbondsector vertelde dat in bepaalde gevallen "werknemers het zich gemakkelijk maken door vals ziekteverlof te nemen. Ze geloven dat de staat alles zal oplossen".

Tenslotte heeft het congres van de UNT zich uitgesproken ten voordele van een centrale van klassenstrijd, die breekt met het cliëntelisme van "traditionele" vakbondspraktijk en die ook volkomen onafhankelijk staat van de Staat en van de meerderheidspartij, de PSUV (verenigde socialistische Partij van Venezuela). Hoe dan ook zal 2010 meer dan ooit een sleuteljaar zijn voor het Bolivariaanse revolutionaire proces. De militanten van de UNT zijn

het eens over de volgende kwestie: "De situatie is vandaag in onze handen. Ofwel wordt de Bolivariaanse revolutie een historisch referentiekader, ofwel zal ze bezwijken en wordt ze een karikatuur van een revolutie worden". ■

Bolivia:

Morales gesterkt door herverkiezing

door Benjamin Dangl

De Boliviaanse president Evo Morales werd op 6 december 2009 door een grote meerderheid herkozen. Toen de stembussen dichtgingen, vulden vuurwerk, muziek en feestgedruis het Plaza Murillo in La Paz, waar aanhangers van Morales "Evo opnieuw" scandeerden.

Vanaf het balkon van het presidentieel paleis sprak Morales de mensen toe: "Door de participatie van het volk hebben we opnieuw laten zien dat het mogelijk is Bolivia te veranderen. We dragen de verantwoordelijkheid het proces van verandering te versnellen en te verdiepen." Hoewel officiële uitslagen nog niet bekend zijn, laten peilingen zien dat ongeveer 63 procent van de stemmen naar Morales zijn gegaan. Zijn rivaal, de conservatieve voormalige gouverneur Manfred Reyes Villa, kreeg ongeveer 23 procent.

Allerarmsten

De MAS (Beweging naar het Socialisme), de politieke partij van Morales, won ook tweederde van de zetels in het congres en bemachtigde de controle over de senaat. Dat betekent dat het voor de MAS regering gemakkelijker wordt om wetgeving door te voeren zonder inmenging van de rechtse oppositie.

Veel van Bolivia's inheemse en arme bevolking identificeert zich met Morales, zelf van inheemse komaf, opgegroeid in armoede en een 'grassroots' leider voor zijn verkiezing tot president in 2005. Velen kozen voor Morales vanwege zijn regeringsprogramma dat als doel had de gemarginaliseerden in beweging te brengen en sterker te maken.

"Broeder Evo Morales werkt voor de allerarmsten, voor de mensen die vechten om te overleven", vertelde krantenverkoper Julio Fernandez op de verkiezingsdag tegen verslaggever Jonathan Levin van nieuwsbureau Bloomberg. "Hij verandert de dingen. Hij helpt de armen en bouwt wegen en scholen", zei Veronica Canizaya, een huisvrouw, tegen persbureau Reuters

voor ze ging stemmen in de buurt van Lake Titicaca.

Nationalisatie

Tijdens zijn eerste ambtstermijn nationaliseerde Morales de grote gasreserves van Bolivia gedeeltelijk. Zijn regering bracht een nieuwe grondwet tot stand, gaf meer rechten aan de inheemse bevolking en zorgde voor meer staatscontrole over de natuurlijke voorraden en de economie van Bolivia. Veel van de daarmee binnengehaalde rijkdommen werden in sociale activiteiten en ontwikkelingsprojecten ten behoeve van de verarmde delen van de samenleving gestoken.

De Boliviaanse Inez Mamani bijvoorbeeld, moeder van een pasgeboren baby, krijgt van de overheid een zorgtoelage. Deze kwam tot stand dankzij het genationaliseerde aardgasbedrijf. Mamani, moeder van een twee maanden oude baby en vijf andere kinderen, sprak met Annie Murphy van de Nationale Publieke Radio. "Voor mijn andere kinderen was er niet zo'n programma. De manier waarop we toen onze kinderen moesten opvoeden was triest. Nu hebben we melk, kleren, luiers en het is geweldig dat de overheid ons helpt. Eerst was aardgas privé bezit en bestond deze hulp niet."

Naar de praktijk

Naast steun voor moeders verstrekt de overheid ook toelages aan studenten en

ouderen. In totaal bereiken ze in 2009 zo'n twee miljoen mensen. "Ik ben leraar en zie dat de kinderen met hoop naar school gaan, omdat ze daar een ontbijt krijgen en financiële steun. Als ik vraag hoe ze de toelages besteden, zeggen sommigen dat ze er schoenen van kopen. Voorheen hadden ze die niet", vertelde Irene Paz tegen Reuters na gestemd te hebben in El Alto.

Dankzij deze uitgebreide overheidsprogramma's en een socialistisch beleid is de economische groei van de afgelopen vier jaar in Bolivia hoger dan in de voorgaande dertig jaar. Zo luidt het oordeel van het in Washington gevestigde Center for Economic and Policy Research (CEPR).

"Niets van dit alles was mogelijk geweest zonder dat de overheid de controle herwonnen had over de natuurlijke voorraden", zei één van de directeuren, Mark Weisbrot, van CEPR. "Bolivia's fiscale stimulansen van de afgelopen vier jaar waren naar verhouding vele malen groter dan in de Verenigde Staten."

In Morales' nieuwe ambtstermijn, met een meerderheid in het congres en de senaat, moet de MAS regering in staat zijn de veranderingen die in januari 2009 in de nieuwe grondwet zijn vastgelegd, verder in de praktijk uit te werken. De basis van de MAS kijkt uit naar landhervormingen en betere en bredere toegang tot publieke voorzieningen, ontwikkelingsprojecten en meer invloed op het beleid van hun regering. Het mandaat en de eisen voor ingrijpende veranderingen zijn groter dan ooit.

Zoals de Boliviaanse politieke analist Franklin Pareja bij IPS Nieuws toelichtte: "In de afgelopen vier jaar was verandering een illusie, nu moet het werkelijkheid worden." ■

Vertaling: Willem Dekker. Oorspronkelijke titel: *The speed of change in Bolivia*. Verschenen in *Counterpunch* ("America's best political newsletter"), 8 december 2009.

◀ Evo Morales

Irak

Blackwater : de moordenaars gaan vrijuit

De vijf "werknemers" van de firma Blackwater die beschuldigd werden van de moord op 14 ongewapende Iraakse burgers in 2007 zijn vrijgesproken door de federale rechter, Ricardo Urbina...wegens procedurefouten.

♦ door Jan Willems

Blackwater is één van die talrijke ondernemingen die "veiligheidsdiensten" aanbieden zoals Executive Outcome, Dynacorp of Halliburton (waarvan de oude baas niemand minder dan Dick Cheney is, oud vice-president onder Georges W. Bush). Het gaat in feite om ondernemingen die huurlingen inhuren die taken uitvoeren die het Amerikaanse leger niet langer wil vervullen. In Irak is het verzet van verschillende Iraakse gewapende groepen erin geslaagd duizenden soldaten te doden van de imperialistische landen, voornamelijk Amerikaanse en Engelse. Tegenover deze verliezen en de groeiende impopulariteit van deze smerige oorlog voor oorlog besliste president Bush en zijn regering om bepaalde militaire taken toe te vertrouwen aan veiligheidsmultinationals. Obama heeft hierin geen verandering gebracht. Het moet gezegd dat de kampanjeadirecteur van Hillary Clinton, de huidige staatssecretaris (minister van Buitenlandse Zaken) onder Obama, werkt voor... Blackwater.

Het bewaken van de Iraakse oliebronnen en het transport van de door Amerikaanse firma's gestolen olie, logistiek voor het leger, het vervoeren van Amerikaanse officials of de opleiding in "inlichtingen vergaren" (dus door foltering) worden nu dus toevertrouwd aan huurlingen die tewerkgesteld worden door deze multinationals. Zoals elke "normale" kapitalistische firma twijfelen deze multinationals niet om hun huurlingen verschillend te betalen volgens hun land van herkomst (een Amerikaanse huurling verdient meer dan een Zuid-

Afrikaanse en tien keer meer dan een Pakistaanse of een Nepalese huurling voor hetzelfde werk). Deze privatisering van het leger laat deze kapitalistische multinationals toe om miljarden dollars binnen te rijden en stelt de Amerikaanse regering in staat om het werkelijk aantal doden in Irak te verbergen want de Amerikaanse media is minder geneigd om de dood van een Pakistaanse, Zuid-Afrikaanse of zelfs een Amerikaanse huurling te melden.

Huurlingen voor een smerige oorlog

Wat minder opvalt is dat deze huurlingen minder voorzorgen nemen t.o.v. deze Iraakse burgers als zij hun missie vervullen. Het moet hier wel vermeld worden dat de Amerikaanse bezettingsmacht de Iraakse overheid heeft opgelegd dat deze huurlingen niet kunnen vervolgd worden door de rechtbanken van de nieuwe "soevereine" Iraakse Staat. Op 16 september 2007 heeft tijdens een vervoer van Amerikaanse diplomaten hun huurlingenescorte het vuur geopend op alle Iraakse voorbijgangers, omdat ze dachten dat ze in een hinderlaag waren gevallen. Vrouwen en kinderen, zelfs zij die hun armen in de lucht hadden gestoken werden meedogenloos neergeknald. De

huurlingen gooiden zelfs granaten in een meisjesschool. Het bloedbad maakte 17 doden: 15 burgers en 2 leden van de Iraakse ordediensten!

Na dat bloedbad verklaarde de Iraakse Eerste Minister dat Blackwater van het Iraakse grondgebied moest verwijderd worden. Hij heeft het niet kunnen waarmaken. Het Amerikaanse bedrijf zette in de loop van de afgelopen twee jaar haar operaties verder. Dit duidt duidelijk aan wie in werkelijkheid Irak bestuurt en het is zeker en vast de huidige marionettenregering niet. Blackwater heeft meer dan een miljard dollar binnengeeven met haar voordelige contracten in Irak. Onlangs heeft ze haar naam veranderd in "Xe Services", waarschijnlijk omwille van de vele misdrijven die de huurlingen pleegden op burgers in Irak, Afghanistan en elders.

De federale rechter heeft dus de vijf directe verantwoordelijken van de slachting in vrijheid gesteld. Hun bazen van deze firma's die handelen in de dood zijn in geen enkel opzicht verontrust. Men schat dat meer dan 100.000 personen nog werken in Irak voor deze huurlingenfirma's. De vuile imperialistische oorlog voor olie maakt elke dag nog onschuldige slachtoffers. ■

Obama's Afghanistan-beleid: een escalatie van oorlog en terrorisme

Het nieuwe Amerikaanse beleid zal leiden tot meer doden en aanslagen in Afghanistan en Pakistan, stellen Pakistaanse socialisten in een verklaring.

♦ door Farooq Tariq, Pakistan

"De Labour Party Pakistan (LPP) veroordeelt het Afghanistan-beleid van president Barack Obama en eist de onmiddellijke terugtrekking van alle NAVO-troepen uit Afghanistan en een einde aan de aanvallen met onbemande vliegtuigjes ('drones') op doelen in Pakistan. De LPP heeft besloten om protesten tegen de nieuwe escalatie van de oorlog in de regio te organiseren. Het eerste protest vond plaats op 4 december tegenover het Amerikaanse consulaat in Lahore. In verschillende delen van Afghanistan zullen meer protesten volgen."

Nisar Shah, de algemeen secretaris van de LPP, en woordvoerder Farooq Tariq benadrukten dat er bij het aantreden van Obama, minder dan een jaar geleden, 32.000 Amerikaanse soldaten gelegerd waren in Afghanistan. Tegen de volgende lente zullen dit er 100.000 zijn. Obama heeft generaal Stanley McChrystal, de commandant van de Amerikaanse en NAVO-troepen in Afghanistan, min of meer het gevraagde aantal troepen gegeven. Obama verklaarde tegenover de Pakistaanse regering dat "veilige onderkomens voor belangrijke terroristen, van wie de locatie en bedoelingen bekend zijn, niet getolereerd kunnen worden". Dit betekent ongetwijfeld meer bommen, meer aanvallen en meer bloedvergieten in de regio.

De LPP-leiders stellen dat Obama vele mensen heeft teleurgesteld die op hem vertrouwden om vrede en welzijn te brengen. Guantanamo is nog niet gesloten. Er zijn nog steeds geheime gevangenschappen in de VS, er wordt nog steeds gemarteld, het Amerikaanse beleid voor het gebruik van landmijnen is ongewijzigd en zelfs in de VS zelf daalt de levensstandaard. De oorlog in Irak duurt voort en de oorlog in Afghanistan escaleert.

Vele Amerikanen hoopten dat de regering Obama de neoconservatieve doctrine zou afzweren die systematisch het internationaal recht aan haar laars lapt en grof geweld gebruikt om de eigen belangen te verdedigen. Deze hoop werd ijdel

toen Obama zijn krijgszuchtige generaal en de neocons grotendeels gaf wat ze wilden met zijn besluit om de al acht jaar durende oorlog in Afghanistan te verlengen en door meer schendingen van het oorlogsrecht in het vooruitzicht te stellen.

Volgens de LPP kunnen de religieuze fundamentalisten niet met militair geweld uitgeschakeld worden. Er moet een omvattende, verrijkende politieke en economische strategie komen om hen te bestrijden. De Pakistaanse staat moet alle steun aan de religieuze scholen (madrassas) staken. Tenminste 10 procent van het nationaal budget moet besteed worden aan onderwijs dat in ieder geval tot aan universitair niveau gratis moet zijn. De staat moet onderwijs scheiden van religie. ■

Internationaal Instituut voor Research en Vorming

Gesprek met Émilie Tamadaho Atchaka, Benin

◆ Interview: Marijke Colle

Dit gesprek vond plaats op het einde van de Anders Globalisme School die georganiseerd werd door de Vierde Internationale te Amsterdam in het Internationaal Instituut voor Research en Vorming van 28 november tot 19 december 2009. Het

Instituut heeft als doel kaders, militanten en onderzoekers van revolutionair en antikapitalistisch links uit de hele wereld samen te brengen en voor hen vorming te organiseren. Dit jaar waren de mondiale economische crisis en de klimaatcrisis de centrale onderwerpen

naast discussies over de opbouw van anti-kapitalistische partijen en van het verzet tegen de globalisering. Er waren kameraden uit zestien verschillende landen, waarvan een meerderheid niet-Europaan. De uitwisselingen van ervaringen en van verschillende invalshoeken maakten deze school ook tot een praktische leerschool in internationalisme.

Gesprek met Émilie Tamadaho Atchaka, voorzitter van de "Cercle d'Autopromotion pour le Développement Durable (Benin)", lid van het Comité voor de opheffing van de schuldenlast van de Derde Wereld (CADTM).

Émilie Tamadaho Atchaka:

"Benin is een klein land in West-Afrika, met 8 miljoen inwoners. Het grenst aan

Niger in het noorden, aan Togo in het westen, aan Nigeria in het oosten en met de Atlantische Oceaan in het zuiden. Het is een groen land, met wouden waarin acajou en teak bomen groeien. We kweken de jamwortel, zoete aardappelen, maïs en katoen. Naast het katoen zijn acajou en teakhout zijn de belangrijkste exportproducten, dat betekent dus ontbossing. De belangrijkste problemen waar de mensen mee geconfronteerd worden is de toename van de armoede, de daling van het inkomen door de stijgende voedselprijzen. De huisvrouw heeft steeds minder voedsel in haar mand: de lonen stijgen niet maar de prijs van maïs, het belangrijkste basisvoedsel en ook de prijs van lampenolie en van benzine, blijven stijgen.

Microkrediet in zelfbeheer

Ik ben politiek actief geworden in 1997. Mijn man was werkloos geworden, hij was afgedankt als ambtenaar van het Ministerie van Financiën in het kader van de herstructureringsprogramma's. Op dat moment is ons oudste dochttertje gestorven, we hadden geen geld om haar naar het hospitaal te brengen, we hebben haar zien sterven. Ik ben me dan vragen beginnen stellen! Een van mijn vriendinnen stelde me voor lid te worden van haar vereniging die bestond sinds 1991. Eén van de activiteiten was leren hoe je geld verzamelt en ze hebben toen een systeem van microkrediet opgezet. Ikzelf heb in 1999 mijn eerste krediet gekregen, dat bedroeg 20.000 frank CFA, een enorm bedrag voor mij. Dat maakt het mogelijk onze kinderen te voeden en te betalen voor hun opvoeding.

We hebben in feite het traditionele systeem van de "tontines" omgevormd, dat was de gewoonte waarbij vrouwen van dezelfde grote familie elkaar financieel helpen. We beheren de spaargelden van elk lid en het verlenen van een krediet zeer zorgvuldig. De vrouwen zetten ook geld opzij voor later want ze hebben geen pensioenrechten: met dat geld kunnen ze een stukje grond kopen, er een huisje

op bouwen en dat verhuren. Zo wordt de lening afbetaald en hebben ze een woning voor hun oude dag.

We werden door mensen van het CADTM gecontacteerd tijdens het Sociaal Forum in Mali in 1994. Daar was de discussieruimte die we nodig hadden. We zijn een discussie gestart over de politieke situatie in Benin, waar we het slachtoffer zijn van de neoliberale politiek. In het CADTM stelde ik vragen, waarom is er geen echte ontwikkeling geweest in Benin sinds de onafhankelijkheid in 1960 en waarom kunnen we die schuldenlast niet opheffen? In 1996 werden we lid van het CADTM omdat dit ons toelaat meer na te denken, een analyse te maken en door de vorming leren we zelf uiteenzettingen te geven over problemen zoals de schending van de rechten van de vrouw en de invloed daarvan op ons leven.

Dat heeft ons ook de moed gegeven een petitie aan het Ministerie van Landbouw op te stellen die door 160 organisaties werd ondertekend. We eisten de stopzetting van subsidies door het Ministerie aan de import van landbouwproducten en in plaats daarvan, geld om onze eigen lokale productie van jamwortel en maïs te ondersteunen.

Politieke vorming

Ik volgde de vorming aan het Internationaal Instituut om dat het om een politieke vorming ging. In Benin is, net zoals in buurland Togo, de kwestie van de schuld een vicieuze cirkel. De meeste organisaties zijn verbonden met de Staat, ze verzetten zich niet tegen deze schuldenlast. Ik had politieke vorming nodig om de strijd in Benin verder te zetten. Vandaag, na drie weken, heb ik veel geleerd: over de analyse van het kapitalisme, over de klimaatverandering. Bij ons voelen we daarvan nu al de directe gevolgen, onze laatste maïsogstten waren bijvoorbeeld rampzalig. Het eerste wat ik bij mijn terugkeer zal doen, is een weergave voor de andere leden van onze vereniging over wat ik hier heb geleerd. ■

Chavez roept op voor een Vijfde Internationale: duidelijke lessen trekken uit het Stalinisme en de Sociaal Democratie

♦ door François Sabado

Tijdens een internationale bijeenkomst van linkse partijen die plaatsvond in Caracas (Venezuela) van 19 tot 21 november 2009, lanceerde Hugo Chavez een oproep voor een Vijfde Internationale welke volgens hem linkse partijen en sociale bewegingen zou moeten samenbrengen. Volgens de president van de Verenigde Socialistische Partij van Venezuela moet de Vijfde Internationale "een instrument voor eenmaking zijn en de nadruk leggen op de strijd van de volkeren om de planeet te redden."

In een wereld waarin de huidige situatie wordt gekenmerkt door een totale crisis van het kapitalistische systeem, is dit feit belangrijk genoeg om onderlijnd te worden. Want inderdaad, leiders of partijen die deze vraag voor een Internationale stellen, zijn dun gezaaid. Dat is de eerste verdienste van Chavez' oproep. Eens te meer gaat deze oproep gepaard met een verklaring die stelt dat de kapitalistische crisis een systematisch karakter heeft en dat een socialisme van de 21e eeuw nodig is. Het is tevens een oproep voor een dringende mobilisatie tegen het nieuwe imperialistische offensief in Latijns-Amerika.

Op basis van deze oproep kan een breed anti-imperialistisch front op wereldschaal worden opgezet, om solidariteit te betonen met de strijd van de volkeren voor hun sociale en politieke rechten. In deze krachtmeting tussen de imperialisten en de strijd van de volkeren kan zo'n front een belangrijk instrument zijn om tegen de macht van de heersende klassen te strijden en dit niet enkel in Latijns-Amerika maar in heel de wereld.

Anti-imperialistisch front

Wij zijn bereid om, net zoals we dat van in

het begin waren, en dit in solidariteit met de Cubaanse revolutie, de Bolivariaanse revolutie, met de ervaringen in Bolivia en Ecuador, het engagement aan te gaan in de gemeenschappelijke strijd tegen de imperialistische aanvallen en ons ten volle in te zetten in dit anti-imperialistisch front.

Chavez roept op voor de oprichting van een Socialistische Vijfde Internationale. Dat zet de discussie over een nieuwe Internationale terug op de agenda. Chavez situeert de opbouw van de 5e Internationale in continuïteit met de 4e internationale. Wij hebben al verschillende malen gesteld dat etiketten niet belangrijk zijn, als er maar een overeenkomst is over de inhoud. Maar de oprichting van een nieuwe Internationale houdt een heel discussieproces in over het programma, de te volgen politiek en een organisatie. Die discussie moet gevoerd worden met alle betrokkenen.

Een gemeenschappelijk begrip

Er is inderdaad een nieuwe historische periode aangebroken waarin verschillen tussen verscheidene revolutionaire stromingen kunnen overstegen worden op basis van "een gemeenschappelijk begrip van gebeurtenissen en taken". Vanuit dit gezichtspunt is het niet de bedoeling om de historische balans te maken van de verschillende politieke stromingen, maar is het wel belangrijk om samen lessen te trekken uit het stalinisme en de sociaal-democratie zodat tragedies en vergissingen uit het verleden zich niet herhalen.

De Vierde Internationale heeft al op verschillende momenten voorstellen gedaan met de volgende krachtlijnen:

- Een anti-imperialistisch en antikapitalistisch noodprogramma dat vertrekt van de sociale noden van de volkse klassen, en dat een nieuwe verdeling van de welvaart voorstelt, een onteigening van de economische

sleutelsectoren met als doel een revolutionaire omvorming van de maatschappij.

- Eenheid in de actie van alle organisaties, stromingen en militanten tegen de aanvallen van de regeringen en de kapitalistische klassen.

- Autonomie van de sociale bewegingen, verenigingen en vakbondsorganisaties met respect voor partijen en staten.

- Solidariteit met de strijd van volkeren tegen alle imperialistische machten.

- De strijd tegen onderdrukking en de verdediging van vrouwenrechten, homoseksuelen, jongeren en immigranten.

- Men stapt niet in regeringen die de staat en de kapitalistische economie besturen samen met centrumlinks of met de sociaal-democraten.

- De zelfemancipatie en zelforganisatie van de mensen met als perspectief de omverwerping van het kapitalisme.

Dit zijn enkele discussiepunten met de bedoeling om in de loop van tijd alle anti-kapitalisten op een internationale schaal samen te brengen. Dit zijn de eerste ideeën die we zullen verdedigen in het proces van de oprichting van een nieuwe Internationale. Maar men moet een onderscheid maken tussen een staatspolitiek die commerciële akkoorden kan afsluiten met anti-imperialistische regimes, en een politiek project van opbouw van een nieuwe Internationale. Het is in deze geest dat de Vierde Internationale, haar organisaties en haar militanten zullen antwoorden: "Presente!" ■

François Sabado is lid van het Uitvoerend Bureau van de 4e Internationale en activist in de NPA in Frankrijk. Hij was lange tijd lid van de Nationale Leiding van de LCR.

Vijftig jaar geleden: het einde van Belgisch Kongo et het begin van het neokolonialisme

♦ door Jan Willems

Begin januari 1960, na de rellen die in 1959 in de Belgische kolonie waren uitgebroken, startte in Brussel een conferentie, de zogenaamde "Ronde Tafel", tussen de grote Belgische partijen en de splinternieuwe Congolese partijen. Deze conferentie zou uitmonden in de belofte van het verlenen van de onafhankelijkheid aan Kongo voorzien in juni 1960. Maar in de coulissen werd door de regering en door de Belgische burgerij de verdere plundering van de Congolese rijkdommen gepland.

Om het belang van deze conferentie te begrijpen, moeten we terugkeren naar de context van het ineensstorten van het koloniaal systeem na 1945. De schok van de Tweede Wereldoorlog had, overal in de wereld, de tegenstellingen in de koloniale maatschappijen aangescherpt. De oorlog had hongersnoden veroorzaakt. Hij had ook van miljoenen gekoloniseerde mannen, soldaten gemaakt, die in de meest dodelijke gevechten waren geworpen en niet meer als slaven behandeld wilden worden. Onmiddellijk na de oorlog begon een antikoloniale explosie met opstanden in het Franse koloniaal imperium: Indochina (het huidige Vietnam, Cambodja en Laos), Sétif in Algerije, Madagaskar, en ook in het Britse India. De terugtrekking van de Britse troepen uit India, de nederlaag van het Franse leger tegen de Indochinese anti-imperialistische strijders in 1954 en het begin van de Algerijnse oorlog waren bewijzen van het feit dat het steeds moeilijker zou worden de kolonies als dusdanig te behouden.

Maar de Belgische regering wou daar niets van geweten hebben. Net zoals de Société Générale de Belgique, de grootste Belgische multinational, die alle mijnen in Kongo controleerde, wilden de Belgische regeringen de kip met de gouden eieren niet loslaten. Belgische blanke kolonials wilden hun privileges niet afstaan aan

inboorlingen die als knechten werden behandeld en die door hen werden uitgebuit in omstandigheden die te vergelijken waren met die van de 19de eeuw of zelfs van de Middeleeuwen in Europa.

De Société Générale steelt het uranium

Haar Belgische dochterondernemingen in Kongo waren in staat twee maal sneller winst op te leveren dan haar bedrijven in België. De Société Générale en de Belgische regering roofden het Congolese uranium om te helpen bij de ontwikkeling van Amerikaanse kernwapens en de Belgische kernenergiesector uit te bouwen in de jaren '50 (Electrabel wordt een dochteronderneming van de Société Générale).

De kolonie bracht dus veel geld op hoewel ze praktisch niet had gekost aan de Belgische leiders. Infrastructuur was zeer weinig uitgebouwd, behalve dat wat nodig was voor de productie en het vervoer van grondstoffen geroofd door Belgische ondernemingen. Die infrastructuur was bovendien gebouwd dank zij de dwangarbeid van de inheemse bevolking van Kongo, waarvan de brutale uitbuiting op het einde van de 19de eeuw trouwens miljoenen slachtoffers had veroorzaakt. De zeer rudimentaire gezondheidsvoorzieningen en het onderwijs werden voornamelijk door religieuze georganiseerd. Er waren in 1959 slechts enkele tientallen Congolezen die hoger onderwijs hadden genoten. De modernisering van de kolonie was dus beperkt tot wat noodzakelijk was voor de roof van de natuurlijke rijkdommen van de Kongo.

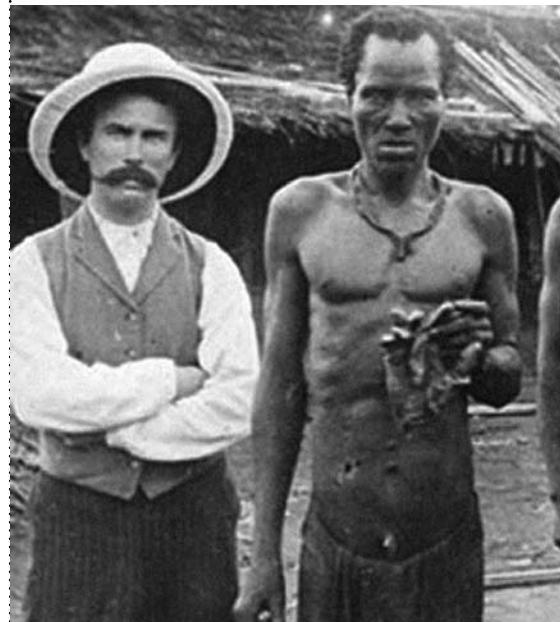
Kongo aan de Congolezen

De Belgische koloniale regering had er alles voor gedaan om het ontstaan van een politiek bewustzijn bij de Congolese massa's te beperken. Nochtans was er de uitbarsting van 1959. De Belgische regering moest wel toegeven dat de Congolese bevolking zich niet meer zou laten doen zoals vroeger op een moment dat zoveel andere volkeren aan het vechten waren, zelfs gewapend-

erhand, voor hun onafhankelijkheid. In volle Algerijnse oorlog, moest de Belgische regering noodgedwongen de nederlaag van het Franse leger in zijn bloedige koloniale oorlogen vaststellen. Kongo zou geen nieuw Algerije worden.

Daarom organiseerde de Belgische regering in januari-februari 1960 die "Ronde Tafel" waarop alle grote partijen (behalve de Communistische Partij) waren uitgenodigd samen met de nieuw gevormde Congolese partijen. Slechts enkele maanden voordien was de Belgische regering nog van mening geweest dat zij in Kongo nog gedurende tientallen jaren de controle zou uitoefenen over Buitenlandse Zaken, landverdediging, de economie, transport en communicatie en de munt. Maar tegenover de oppositie van de onafhankelijkheidsgezinde Congolezen en de angst voor een algemene opstand, werd er besloten in juni 1960 de onafhankelijkheid te verlenen! De grote Belgische partijen (Christendemocraten, liberalen en socialisten) beweerden zo "de sleutels van de macht" in Kongo aan de Congolezen te geven.

Niets was minder waar. De Belgische regering, de Société Générale en de andere Belgische kapitalisten met belangen in

Kongo bleven verder tussen komen om de controle over de Congoese grondstoffen te behouden. Ze beslisten een burgeroorlog te veroorzaken die zou leiden tot het instellen van de bloedige dictatuur van Mobutu, dictatuur die Kongo meer dan dertig jaar lang zou onderwerpen aan de Westerse grootmachten!

Na die zogenoemde "Ronde Tafel" conferentie, controleerde de Belgische regering verder het koloniaal Staatsapparaat. Toch werden de eerste verkiezingen een succes voor Patrice Lumumba, een ex postbediende en kleine bediende in een brouwerij die antikoloniale militant was geworden. Lumumba wou een onafhankelijk, modern land opbouwen dat de etnische verschillen zou overstijgen. Hij werd eerste minister van het onafhankelijke Kongo tot grote ergernis van de Belgische burgerij die hem niet volgzzaam genoeg vond. Zij schilderde Lumumba af als een prosovjet communist (wat hij niet was). Het grote katholieke dagblad La Libre Belgique aarzelde niet hem als een karikatuur van de duivel voor te stellen. In een edito drukte de krant haar spijt uit over het feit dat het Belgische leger hem niet uit de weg ruimde "door een mannelijk gebaar"!

Een secessie-oorlog om Lumumba te breken

Nauwelijks tien dagen na de onafhankelijkheid, organiseerden de Belgische regering en de Société Générale, de secessie oorlog van de provincie Katanga, de rijkste provincie qua minerale grondstoffen, om Lumumba te breken. Kongo werd in een bloedige burgeroorlog gestort. De Amerikaanse regering was echter tegen een rechtsreeks Belgische tussenkomst omdat

Lumumba dient Boudewijn van antwoord

Ter gelegenheid van de ceremonie van de machtsoverdracht bij de onafhankelijkheid op 30 juni in Leopoldstad (het huidige Kinshasa), presenteerde Koning Boudewijn, in wit militair koloniaal uniform, de officiële versie van de geschiedenis van Belgisch Kongo:

"De onafhankelijkheid van Kongo is het hoogtepunt van het werk uitgedacht door het genie (sic) van koning Leopold II. Tachtig jaar lang heeft België zijn beste zonen naar Uw land gestuurd, eerst om het Kongo bekken te bevrijden van de schandelijke slavenhandel; vervolgens om vroeger vijandige stammen te verenigen. Leopold II is niet bij U gekomen als veroveraar maar als beschaving brenger. Het is nu aan U, mijne Heren, aan te tonen dat wij gelijk hadden vertrouwen in U te hebben."

Deze leugenachtige en paternalistische visie ontkende de brutale kolonisatie georganiseerd door Leopold II op het einde van de 19de eeuw, die miljoenen doden had veroorzaakt. Gechoqueerd door de arrogantie van Boudewijn, antwoordde Lumumba enkele minuten later met een geïmproviseerde toespraak die hem de haat van de burgerij en van alle Belgische reactionairen op de hals zou halen.

"80 jaar koloniaal regime was ons lot. We hebben de spot en de beledigingen gekend, de slagen die we 's morgens, 's middags en 's avonds moesten ondergaan, omdat we "negers" waren. Uitgestoten wegens politieke meningen of religieuze opvattingen, hebben we afschuwelijke pijnen geleden; verbannen in ons eigen vaderland, was ons lot erger dan de dood zelf. We hebben in de steden de prachtige huizen voor Blanken en de armoedige hutten voor de Zwartten gekend. Wie zal er tenslotte de schietpartijen vergeten waardoor onze broeders zijn gestorven, de kerkers waarin diegenen die zich niet aan een regime van onrechtvaardigheid, onderdrukking en uitbuiting wilden onderwerpen, brutaal werden gegooid? Wij hebben geleden onder de koloniale onderdrukking in ons lichaam en in ons hart en wij zeggen U hardop: dat alles is vanaf nu gedaan."

ze vreesde dat een dergelijke openlijk kolonialistische methode het anti-imperialistisch front in heel Afrika zou versterken. Belgische en Amerikaanse geheime diensten kozen toen voor de volgzaam Mobutu en beslisten Lumumba te vermoorden. Onder het mom van een UNO tussenkomst, hielpen de Belgische en de Amerikaanse regering Mobutu aan de macht door een militaire staatsgreep.

Mobutu werd de eerste dictator voor het leven, hij liet Belgische, Amerikaanse en Franse multinationals vrij zijn land te plunderen terwijl hij er zelf schandalig rijk van werd. Gedurende tientallen jaren nam Mobutu 15 tot 18% van het staatsbudget voor zijn presidentschap, zowat 100 miljoen dollar per jaar. De duizenden opposanten die tegen Mobutu durfden reageren, werden door zijn beulen gefolterd, verkracht en vermoord. En toch bleef België de legerofficieren van de dictator opleiden, terwijl

Boudewijn en Fabiola peter en meter werden van Mobutu's kinderen!

De systematische corruptie, repressie en plundering van het land door Mobutu en zijn kliek en ook door grote buitenlandse bedrijven, leidden tot een geleidelijk ineenstorten van de Staat in de jaren 1980-1990. De regering van Mobutu werd door de nabuurlegers van Rwanda en Oeganda verjaagd, het regime stortte in elkaar. Maar de minerale grondstoffen worden verder geroofd ten voordele van multinationale bedrijven. Er zijn al meer dan drie miljoen mensen gedood in de oorlog in Kongo en de huidige regering heeft geen enkele manoeuvreerruimte tegenover de westerse grootmachten en de buitenlandse firma's die het land blijven leegroven.

Een trieste balans van de Belgische kolonisatie

Officieel eindigde de Belgische kolonisatie vijftig jaar geleden. Maar de westerse imperialistische grootmachten, in de eerste plaats België, de Verenigde Staten en Frankrijk, hebben een systeem van onrechtstreekse controle ingesteld dat hen toelaat de rijkdommen van de pseudo-onafhankelijke Staat verder te roven. De brutale Mobutu dictatuur zou uitmonden in een van de meest bloedige oorlogen die de mensheid heeft gekend. Dat is de trieste balans van de kolonisatie van Kongo door Belgisch kapitaal en door het nekoloniale systeem op poten gezet in de jaren 1960. ■

Onze kameraad Daniël Bensaïd is gestorven

Onze Franse kameraad Daniel Bensaïd is na een slepende ziekte overleden. Daniel was revolutionair militant sinds zijn jeugd. Hij was een van de oprichters van de JCR (Jeunesse Communiste Révolutionnaire) in 1966. Korte tijd later werd hij een van de trekkers van de Mouvement 22 Mars en een hoofdrolspeler van Mei 1968 in Frankrijk. In april 1969 behoorde hij tot de oprichters van de Ligue Communiste, voorloper van de LCR.

Daniel Bensaïd was gedurende vele jaren lid van de leiding van de LCR. Betrokken als hij was bij vele internationalistische gevechten, was hij ook een van de belangrijkste leiders van de Vierde Internationale. Hij nam actief deel aan de oprichting van de NPA.

Daarnaast was hij actief als filosoof en professor aan de universiteit van Paris VIII. Hij publiceerde een hele reeks filosofische en politieke geschriften, animeerde de tijdschriften Critique Communiste en ContreTemps, en nam actief deel aan de oprichting van de Fondation Louise Michel. Daniel Bensaïd voerde zonder toegevingen de ideeënstrijd, hierbij steeds geïnspireerd door een open en ondogmatisch marxisme. ■

Lezing: Vijfde Paul Verbraekenlezing

Zaterdag, 27 maart om 17 uur

Zuiderpershuis, Waalse Kaai 14 te Antwerpen

Sinds 2005 wordt jaarlijks een Paul Verbraekenlezing georganiseerd met de steun van Charta 91, het Zuiderpershuis en een schare sympathisanten. De tekst van de lezing wordt gepubliceerd door VUB Press. Paul Verbraeken was een werkelijk totaal ongebonden kritische public intellectual zoals we er in Vlaanderen nooit veel hebben gehad. Met de lezingen geven we daarom steeds het woord aan een eminent denker die, in de geest van Paul, zich niet door het systeem laat inpalmen en zich verzet tegen het heersende neoliberale discours.

Bambi Ceuppens

Hoe (niet) schrijven over Congo

Belgen bekijken Congo nog al te vaak vanuit een koloniale bril. Daarbij geldt het koloniale verleden als ijkpunt: het maakt deel uit van de Belgische geschiedenis en niet van de Congolese. Het gevolg is dat de postkoloniale geschiedenis van Congo beschreven wordt in relatie tot wat er nog overblijft aan sporen van het koloniale verleden in Congo en de aanwezigheid van Congolezen in België (na de Marokkaanse en Turkse de derde grootste niet-Europese minderheid, die over het hoofd wordt gezien).

Bambi Ceuppens is licentiaat Afrikaanse Geschiedenis en Talen (RUG), behaalde een postgraduaat sociale en culturele antropologie (KULeuven) en een PhD in social anthropology (St Andrews, Schotland). Zij is medeauteur van Een Leeuw in een Kooi, (Meulenhof-Manteau, 2009). Een boek over de grenzen van het multiculturele Vlaanderen en van de zogenaamde Vlaamse cultuur, en dat thema's bespreekt zoals religie, feminisme, kolonialisme en klasse en identiteitspolitiek.

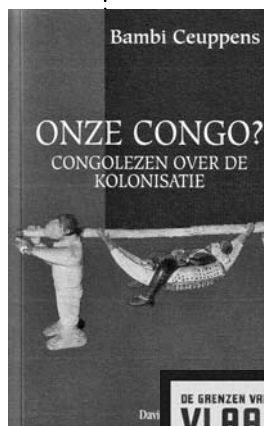
Aanvang om 17u. Na de lezing bent u welkom op een drink.

U krijgt ook de VUB-publicatie met de tekst van de lezing.

Wie heeft ingeschreven schuift om 19u30 mee aan voor het vriendenmaal.

Entreprijs :

10 € voor de lezing (VUB-publicatie en drink inbegrepen) bij inschrijving en vooraf betaling (12€ ter plaatse).

35€ voor de lezing + het vriendenmaal (enkel via inschrijving en vooraf betaling).

30€ voor het vriendenmaal (enkel via inschrijving en vooraf betaling).

Inschrijving voor 19 maart via overschrijving op het rekeningnummer 001-523-4388-53 van Paul Verbraekenlezingen.

Contactadres: Ida Dequeecker
Venusstraat 13 bus 2
2000 Antwerpen
idequeecker@antwerpen.be

Gebroken vitrines

De andersglobalisten tien jaar na Seattle

Hoe zou het nog met de andersglobalisten zijn? Alive and kicking, antwoorden David Dessers en Matthias Lievens in hun boek "Gebroken vitrines. De andersglobalisten tien jaar na Seattle".

♦ door Christophe Callewaert

1999. Tien jaar na de val van de Muur deden enkele tienduizenden betogers in de Noord-Amerikaanse stad Seattle de Wereldhandelsorganisatie struikelen. De wereld maakte op die laatste dag van november in het laatste jaar van het millennium kennis met de antiglobalisten, een naam die later gecorrigeerd werd tot andersglobalisten.

Natuurlijk waren er al eerder betogingen en acties geweest tegen internationale instellingen. Maar The Battle of Seattle haalde de geschiedenisboeken omdat toen voor het eerst alle losse eindjes van lokale en nationale bewegingen, grote vakbonden en kleine actiegroepjes werden samengeknoopt tot een stevig net waar een oppermachtig gewaande organisatie als de WTO in verstrikt raakte.

David Dessers en Matthias Lievens, allebei zelf andersglobalisten van het eerste uur, maken in het boek Gebroken vitrines. De andersglobalisten tien jaar na Seattle de balans op van hun beweging. In de proloog van het boek reconstrueren ze nog eens die bewogen dagen in Seattle. Ze doen dat door de ogen van één van de zeldzame Belgische getuigen van The Battle of Seattle. In de tien jaar die volgden op Seattle onderscheiden de auteurs vier fases. In die eerste maanden richtten de andersglobalisten hun pijlen op de internationale instellingen.

Vredesbeweging

Na 11 september werd de andersglobaliseringsbeweging een vredesbeweging. De oorlog in Irak wisten de vredesactivisten niet tegen te houden, maar ze schreven wel geschiedenis met de wereldactiedag van 15 februari. In 800 steden werd betoogd. De drie miljoen betogers in Rome haalden zelfs het Guinness

die voor verhitte debatten zorgt. De auteurs erkennen het historische nut van het Wereld Sociaal Forum als "open ontmoetingsruimte", maar pleiten nu voor een "homogener forum" waarbij van de deelnemende bewegingen geëist wordt dat ze een minimumprogramma onderschrijven.

Dessers en Lievens verwerpen de gedachte dat de andersglobalisten enkel met sociaal protest moeten bezig zijn en dat ze zich dus ver moeten houden van politiek. "De discussie wordt hoe de beweging zelf aan politiek kan doen: eigen eisen en ordewoorden naar voren schuiven en krachtsverhoudingen opbouwen om die te realiseren."

Ecosocialisme

De discussies die de auteurs oprakelen zijn vooral intern van aard. Ze gaan over structuren en organisatievormen. Het boek hinkt daardoor wat op twee benen. De korte schets van tien jaar andersglobaliseren is levendig en toegankelijk. De discussies die er worden uitgepikt zijn eerder voer voor de heel actieve activisten. De auteurs kiezen telkens nadrukkelijk kant in de debatten en bundelen hun antwoorden in het laatste hoofdstuk samen in een vurig pleidooi voor een nieuw socialisme. "Het socialisme van de 21ste eeuw kan alleen een ecosocialisme zijn. Het betekent een fundamentele herziening van het socialistische project. Het komt er vandaag niet langer alleen op aan de kapitalistische productiemiddelen in collectieve handen te nemen, we moeten die productiemiddelen zelf veranderen."

Als de verjaardag van het andersglobalisme ongemerkt voorbijgaat, zal dat zeker niet de schuld zijn van Dessers en Lievens. En wie de andersglobaliseringsbeweging dood durft verklaren, zou zich volgens de auteurs wel eens ferm kunnen vergissen. ■

David Dessers & Matthias Lievens, Gebroken Vitrines. De andersglobalisten tien jaar na Seattle, 2009, 161 p., 12 euro, Academia Press

Book of World Records. Tijdens de protestacties tegen de G8-top in het Schotse Gleneagles komt de opwarming van de aarde in het vizier. Door de wereldwijde economische crisis verschuift het accent terug naar het financiële en economische beleid.

Maar "Gebroken vitrines" is geen geschiedenisboek. Het gros van het boek gaat over een aantal existentiële discussies die al een hele tijd woeden binnen de andersglobaliseringsbeweging. Hoe moeten de andersglobalisten zich organiseren? Kan dat ook na tien jaar nog altijd via de open en horizontale formule van het Wereld Sociaal Forum? Het is één van de vragen

